49ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1233 Գ. ՊԱՀԼԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 4/17 ՅՈՒԼԻՍ 1905 14 ՃԷՍ ԱՋԻԼ, ԷՎԷԼ, 1323 — 4 ԹԷՄՈՒԶ 1321

Journal Arménien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիա Մի Ճանապարհ, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
اوسمانیه جوی وسیاسی غزتهدر
صاحب امتیازی : اوهانس قریب
ادارهخانهسی باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՈՒՍՈՒՄՆ.ԽՈՐՀՐԴՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ԱՌԱՆՑ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐ ՍՏԱՑՈՂ 35 ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

Անցեալ Հինգշաբթի օրուան Մանզումէի Էֆքեար Հայաթերթին խմբագիր Յակոբ Տէր Յակոբեան Էֆ. Նոյն թերթին մէջ հրատարակած մէկ խմբագրականով կը յայտարարէր թէ՝ Ուսումն. Խորհուրդը 35 ուսուցչի առանց քննութեան վկայագիր տուած է։ Այս խմբագրականին իբր յաւելուած, նոյն թերթին խմբագիրներէն Վահան Էֆ. Թօշիկեան գրած էր թէ՝ այդ վկայագիրները Ուսումն. Խորհուրդը ինք չէ տուած, այլ Սրբազան Պատրիարք Հայրը հրամայած է տալ, հետեւապէս Խորհուրդը պատասխանատու չէ, ևն. ևն.։

Ես իբր անդամ Ուսումն. Խորհրդոյ մօտէն ինդրոյն տեղեակ՝ կուգամ բացատրութիւն մը տալ այս մասին և յայտնել թէ այն աղբիւրը, ուրկէ քաղուած է սոյն տեղեկութիւնը, ստոյգ չէ և այն հետեւութիւնները որ հանուած են ասկէ, ճշմարտութիւն ըլլալէ հեռի են։ Բացարձակապէս կը յայտարարեմ թէ Ս. Պատրիարք Հայրը Ուսումնական Խորհրդոյ հրամայած չէ առանց քննութեան վկայագիր բաշխել ուսուցչական ասպարէզ նոր մտնող ուսուցիչներուն, ո՛չ թէ ասկէ մէկ քանի տարի առաջ, այլ Ուսումն. Խորհրդոյ պաշտօնավարութեան առաջին օրերէն իսկ, և ընդհակառակը միշտ յանձնարարած է արժանաւորներուն, ապահովելի կոչում ունեցողներուն միայն վկայագիր տալ։

Ուսումն. Խորհուրդն ալ, իր մասին, ուսուցչութիւն ընել փափաքողներուն առանց քննութեան վկայագիր բնաւ տուած չէ, նոյն իսկ երբ ներկայացողը Բերայի Էսանան վարժարանի լրացուցիչ դասընթացքի աշակերտուհիներէն ըլլայ, այսինքն՝ նախակրթութիւնը աւարտելէ վերջ բարձրագոյն նախակրթութեան ընթացք աւարտող օրիորդ մը, որ ի հարկէ Օգնական Ուսուցչի ընտրելիներէն պահանջուած հմտութենէն աւելին ունեցած կ'ըլլայ. պարագայ մը որ ասկէ մէկ քանի ամիս առաջ ներկայացաւ Ուսումն. Խորհրդոյ և սակայն Խորհուրդը միաձայնութեամբ մերժեց և քննութեան մասնակցիլ առաջարկեց խնդրարկու օրիորդին։

Միայն ճշմարտութիւնը սա է որ, երբ ասկէ երկու երեք տարի առաջ Ուսումն. Խորհուրդը, հրամանաւ Ս. Պատրիարք Հօր, որոշեց դադրեցնել պաշտօնէ առանց վկայագրի ուսուցիչները, կազմական կանոնագրի գործադրութեան թուականէն առաջ ուսուցչութիւն ընող 8—10 ուսուցիչներ Խորհրդոյ դիմելով, իրենց համար բացառիկ կարգադրութիւն խնդրեցին։ Խորհուրդը նկատելով որ այսպիսիներ պաշտօնէ դադրեցնել բոլորովին արդարացի չպիտի ըլլայ, ըստ որումանոնք տասնամեայ փորձառութիւն մը ունէին և միանգամայն բաւական պաշտօնավարութիւն մը, և թէ ամէն երկիր ալ բժիշկներու, փաստաբաններու, դեղագործներու առանց վկայագրի արհեստին ի գործ դնել արգիլած ժամանակ, բաւական տարիներէ ի վեր այդ ասպարէզներուն մէջ գտնուողներուն կուտայ մէկ արտօնագիր առանց քննութեան, ազատօրէն ի գործ դնելու համար իրենց արհեստը, որոշեց այս կարգի ուսուցչաց համար միջոց մը ձեռք առնել և այս մասին իր տեսութիւնն ներկայացուց Քաղ. Ժողովին, խնդրելով բացառիկ կարգադրութիւն մը։ Քաղ. Ժողովը 1903 Յունիս 18 թուակիր մէկ որոշմանագրով կ'արտօնէր որ Ուսումն. Խորհուրդը մինչեւ այդ թուականը 10 տարի անընդհատ և բաւական պաշտօնավարութիւն ունեցող ուսուցիչներուն Օգնական Ուսուցչի վկայագիր տայ, սահմանելով միանգամայն որ այսպիսիներ միմիայն Տարրական Նախակրթարանի Տարրական Դասընթացքի օգնական ուսուցչութեան պաշտօն վարեն։ Ահա որոշում մը որ շատ բանաւոր և արդար էր և որուն համաձայն Խորհուրդը պաշտօնական գրերով 10 տարուայ բաւական պաշտօնավարութիւնին հաստատող ուսուցիչներու տուած է այդ օրինակ վկայագրեր, որոնց թիւը ո՛չ թէ 35 է, այլ ընդամենը 8—10։

Այս է իրողութիւնը զոր կէս պաշտօնապէս կը յայտարարեմ, և որուն մէջ, ինչպէս ընթերցողները պիտի հեռուցնեն, ո՛և է զեղծում կա՛ն. չկայ։

Այս առթիւ սա կէտն ալ հարկ կը տեսնեմ պարզելու թէ՝ Ուսումն. Խորհուրդը ամէն ներկայացողներու բնաւ վկայագիր չտար, ինչպէս յաճախ հաղորդուած կը գրէն յօդուածագիրներ, թերթերու մէջ գրողներ. այս բանը գուցէ կարելի է ըսել նախորդ Ուսումն. Խորհրդոյ համար, որ մասնաւոր քննութեան հրահանգ մը չունենալով ներկայացողները օրը օրին, յանպատրաստից կը քննէր և առաջին կամ երկրորդ և կամ երրորդ կարգի վկայագիր մը կուտար անոնց, ասոնք ճանաչեր որոնք լաւ մըն ալ ճշդուած չէին և թէ այդ առնոները ուսուցիչներէն մի միայն այսինչ կամ այսինչ լեզուին կամ գիտութեան մէջ հմտութիւն կը պահանջուէր, որով քննութիւնը կ'ըլլար մասնակի, ինչ որ շատ աւելի դիւրին էր և որուն համար ամէն ներկայացող գուցէ կը յաջողէր և այդ ասոնցմէ վկայագիրներէն մէկը ձեռք կը ձգէր։ Մինչդեռ Կազմական Կանոնագրի գործադրութեան օրէն իսկ քննութեան հրահանգ մը պատրաստուեցաւ, որով ուսուցչական ատիճանները որոշուեցան և լաւ մը ճշդուեցաւ թէ ուսուցչէն ի՞նչպէս հմտութիւն պէտք էր պահանջել։ Այս հրահանգին պատրաստութեան համեմատ օգնական ուսուցիչներէն իսկ ընդհանուր զարգացում մը կը պահանջուէր, ինչպէս նաև գէթ նախակրթութեան վկայագիր. ասկէ դիւրին է անմիջապէս հետեւցնել թէ՝ հին ատենուան վկայեալ ուսուցիչները եթէ այսօր օգնական ուսուցչի քննութիւն անցընեն, վատահաբար չպիտի կրնան վկայագիր ստանալ, քանի որ իրենց հմտութիւնը մասնակի է և ոչ համայնագիտական։ Արդի Ուսումն. Խորհուրդը քննութեան հրահանգին համաձայն Քնիչ Ցանձնաժողովի յանձնեց քննութիւնները իր պաշտօնավարութեան առաջին տարիէն սկսեալ և անոր տուած տեղեկագրին համեմատ վկայագրեր տուաւ։ Քնիչ ցանձնաժողովը տարուէ տարի աւելի խիստ կերպարանք մը առին, այնպէս որ առաջին մէկ երկու տարիներու մէջ եթէ ներկայացողներէն 50%ը կը յաջողէր, վերջին տարիներս 25%ը հազիւ կը յաջողէր, ինչպէս Ուսումն. Խորհրդոյ օրը օրին տուած պաշտօնական հրատարակութիւններէն ալ կը հասկըցուէր։ Սակայն թերեւս առարկուի թէ ինչո՞ւ խստութիւնը առաջին օրէն ի գործ չդրուեցաւ. պատճառը սա է որ, նախ՝ նոր հաստատուած օրէնք մը ամէն տեղ և ամէն գործի մէջ մէկէն չի գործադրուիր, այլ հետզհետէ. երկրորդ՝ առաջին տարիներու մէջ կազմական կանոնագրի համաձայն վարժարանները կազմակերպելու համար, դասատիարներու պէտք կար, հետեւապէս միջին թիւը 10է վրայ 5 սեպելով մէկ քանի ընտրելի աւելի կը յաջողէր, մինչդեռ հետզհետէ 6 եղաւ, և օր մը ալ թերեւս 7 և 8 նկատուի։ Ըսողներ ալ եղան որ Քնիչ Ցանձնաժողովները պէտք եղածին չափ խստութիւն չեն ըներ, այլ ներողամիտ ոգւով կը վարուին քննելիներուն հետ. այս ալ սխալ է. ես անձամբ ներկայ գտնուած ըլլալով կ'ըսեմ թէ շատեր քննութեան սրահէն լալով մեկնած, ուրիշներ քննութեան առաջինին ներկայանալէ յետոյ շարունակութեան չեն մասնակցած և ոմանք ալ իրր մասնագէտ ներկայանալէ յետոյ, քննութեան չդիմանալով կամացուկ մը օգնականի քննութեան հաւանած և անոնց մէջէն ալ անյաջող ելած են. ես չեմ ուզեր անոնց անունները հրապարակել, թերեւս անոնց մէջ տեսնուին անանկներ, որոնք հրապարակաւ Ուսումն. Խորհրդոյ գործառնութիւնները յանիրաւի կը խծծեն. պատճառը գտնելու համար շատ մտածելու պէտք չկայ։ Քնիչ Ցանձնաժողովներուն անաչառութիւնը և խստութիւնը ապացուցանելու համար, հետեւեալ իրողութիւնը միայն պատմել պիտի բաւէ լիուլի։ Ասկէ չորս հինգ տարի առաջ Քնիչ Ցանձնաժողովին երկու ուսուցիչ կը ներկայանան և օտար լեզուի մը օգնական մասնագէտի քննութիւն կ'անցընեն, նոյն լեզուի քննիչ էֆէնտին գրաւոր քննութեանց փորձերէն մէկուն 10ը, միւսին 8ը կը դնէ, առանց անոնց մէջ գրատնուած սխալները նշանակելու, ինչ որ անհրաժեշտ էր։ Քնիչ Ցանձնաժողովը կը ուրաթի օր մը իր վերջին նիստը կը գումարէր, կարողութիւնները որոշելու և տեղեկագիր պատրաստելու համար այն երկու թուղթերը ձեռք կ'առնէ, անդամներէն ոմանք դիտել կուտան թէ՝ երկուքն ալ անսխալ գրուածներ ըլլալով հանդերձ ինչու հաւասար նիշ չեն կրեր, ուրիշ մը նոյն լեզուին բատբաւականի հմուտ, երբ կը կարդայ այդ գրուածները, անոնց մէջ կը նշմարէ ինչ ինչ սխալներ և սակայն մասնագէտ չըլլալուն համար չկրնար վճռական բան մը ըսել։ Ցանձնաժողովը մասնագէտ էֆէնտին կ'սպասէ, բայց երբ ան կը բացակայի, կը ստիպուի դիմել Ուսումն. Խորհրդոյ այդ ճիւղի մասնագէտին որ կը կարդայ այդ երկու գրուածները, մէկուն մէջ 12 լեզուական, ուղղագրական և այլ սխալներ կը նշանակէ և միւսին մէջ 8, և առանց գիտնալու թէ այդ թուղթերն արդէն նիշեր կը կրէին, զի այդ նիշերը ջնջուած էին, ինք «երկու» և «չորս» նիշ միայն կրնայ տալ. այս բանը զարմանք կը պատճառէ Քնիչ Ցանձնաժողովոյ ներկայ անդամներուն, որոնք իրողութիւնը կը ներկայացնեն պաշտօնապէս Ուսումն. Խորհրդոյ, որ հակառակ Քնիչ Ցանձնաժողովոյ մասնագէտ քնիչին տուած լաւագոյն նիշերուն, բացարձակապէս կը մերժէ վկայագիր տալ և այն օրէն վերջ այդ անձն ալ այլևս Ցանձնաժողովի անդամութեան չի կոչուիր։ Այս՝ իրողութիւն մըն է և ո՛չ թէ երեւակայութիւն, որ կ'ապացուցանէ Ցանձնաժողովի անդամներուն անաչառ ոգին։

ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
Անդամ Ուսումն. Խորհրդոյ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

Խնդիրը այն չէ թէ Ուսումն. Խորհուրդը 35ի տեղ 10 հոգիի տուեր է վկայագիր, խնդիրը այն չէ թէ Ս. Պատրիարք Հայրը յանձնարարեր է կամ կեդր. Վարչութիւնը։ Խնդիրը այն է որ, անկարողներու տրուած վկայագիր մը կայ և յանձնարարութեան մը վրայ տրուած վաւերացում մը։ Եթէ այդ ուսուցիչները իրենց ստանձնայ պաշտօնավարութեան չբնայն, չը կրցան զարգանալ, չը կրցան իրենց մաքի պաշարը աւելցնել —հոգ չէ թէ կոչուած ըլլային ուսանողներու մաքի պաշարը աւելցնելու — ապա ուրեմն արժանիք չունէին ուսուցչութեան, քանի որ քանիցս քննութեան ներկայացած և մերժուած էին։ Երբ գործը հանրային հանգամանք ունի, և մանաւանդ մանուկներու դաստիարակութեան շուրջ կը դառնայ, պէտք է վարել գութը, նկատումները և յանձնարարութիւնները։ Ո և է արամաբանութիւն չկայ տարիներու ամալ շրջան մը բեղուն նկատելով արժանիքի նուիրագործում կատարելուն մէջ։ Այդ վարժապետները կա՛մ արժանիք ունէին կամ ոչ։ Եթէ ունէին, քննութիւն պէտք էին անցընել և Ուսումն. Խորհուրդը քննութեան վրայ պէտք էր վկայական տալ, իսկ եթէ չունէին, պէտք էր մշտնջենապէս մերժել, և ոչ թէ բացառիկ կարգադրութիւններու յոռի միջոցին դիմել։ Կ'առարկուի թէ տրուած վկայականները պարզ արտօնագիրներ են և ենթակաները ատոնցմով միայն տարրական դասընթացքներու մէջ կրնան դասախօսել։ Մենք չպիտի ներէինք որ գոնէ Ուսումն. Խորհուրդը այս տիպը գործէր։ Մեր թաղային վարժարաններու վարիչները մինչեւ հիմա կը հետեւին այդ ծուռ սկզբունքին և ամէնէն անկարողները կը յատկացնեն անկաղմ միաքերու մարդանքին, պզտիկ տղոց դասատուութեան, և քիչ մը աւելի սուղնոց վարժապետները բարձրագոյն կարգերուն կը վերապահեն։ Այդ իսկ է սխալը։ Եւրոպայի կրթական դրութեան երբ նայինք, պիտի տեսնենք թէ ամէնէն կարող և ճկուն ուսուցիչներն են որ իրր մանկավարժ կը յատկացուին պզտիկներու, և ոչ թէ ասանկ 10 տարի անընդհատ մերժուած, մերժուելով հանդերձ պաշտօնավարած և վերջապէս խաթեր համար վկայական կամ արտօնագիր ստացած մարդիկ։

ՃԱԲՈՆԻ ՄԷՋ

ԿԱՆՈՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ԾԱԳՈՒՄԸ

Ճաբոնցիք՝ ինչպէս Եւրոպոյ ամէն կատարելագործութիւնները որդեգրելու ջանացած և քիչ ժամանակի մէջ ալ իրենց որդեգրած ճիւղերուն մէջ առաւելութիւններ ձեռք բերելու յաջողած են, այնպէս ալ վաճառականութեան և յառաջդիմութեան ջիւը եղող թղթատարութիւնն ալ կատարելագործելու փութալով, 1871ին Եւրոպական դրութեամբ թղթատարութիւնը ընդունեցին և առաջին անգամ Թոքիո, Ֆիսիո, Օզագա, Եօգոհամա նշանաւոր քաղաքներուն մէջ թղթատարական հաստատութիւններ հիմնեցին։

Արդէն Ճաբոնցիք չատ կանուխ ժամանակներէ ի վեր պաշտօնական թղթակցութեան բաւական կանոնաւոր փոխանակութիւն մը ունէին։ Իսկ մասնաւոր թղթակցութիւնները իւրաքանչիւր քաղաքի յատկացեալ թղթատարներու միջոցաւ կը փոխանակուէին, որոնք ըստ կարելւոյն կանոնաւորութեամբ իրենց պաշտօնը կը կատարէին։ Անոնց գործածութիւնը Քամպինի ժամանակ (14դ դար) մուտք գտաւ Ճաբոնի մէջ, և հետզհետէ ստիպանաբար կարեւորութիւն ստանալով ընդարձակուեցաւ։ Մանաւանդ վերջին դարերու մէջ դրեթէ կայսրութեան բոլոր գլխաւոր քաղաքներուն մէջ մասնաւոր թղթատարներ յատկացուեցան որոնց վերին հսկողն էր Տէրութիւնը։ Այսպէս, մինչեւ կանոնաւոր թղթատարութեան հաստատումը մասնաւոր թղթատարներու միջոցաւ թղթակցութիւնները չարունակուեցան կարգապահութեան չընայելով մը մէջ։

Ճաբոնի խորթ թախանց և հեռատես հանճարէն երբէք չվրիպեցաւ թղթատարութեան կարեւորութիւնը, և Եւրոպական թղթատարութիւնները ուսումնասիրելով, իր երկրին համար այդ դրութիւնը շատ յարմար դատաւ, ու 1871ին առաջին անգամ իր Տէրութեան գլխաւոր քաղաքաց մէջ Եւրոպական դրութեամբ նամակատուներ հաստատելով թղթատարութեան յատուկ թղթադրոշմ հրատարակ հանեց։ Այդ առնները նամանգի մը մէջ թղթատարական կանոններու գործադրումը և թղթադրոշմներու վաճառումը նոյն նամանգին կուսակալին (մասարէն) վերհսկողութեամբ կը կատարուէին։

Ճաբոնցիք իրենց այս ընդունած դրութեան շնորհիւ ըրած օգուտներնին նշմարելով հետզհետէ թղթատարութիւնին կանոնաւորեցին և թղթատարական ճամբաները ընդարձակեցին մինչեւ Գոլէ, Նակազաքի, Նիիկատա, Հակատէ ևն. և սկսան պաշտօնական ու ոչ-պաշտօնական թերթերը, գիրքերն ու նոյն իսկ ապրանքի նմոյշները նամակներու պէս թղթատարի միջոցաւ փոխանակել։

Ճաբոնի մէջ թղթատարութիւնը ա՛յնքան հսկայաքայլ յառաջացաւ որ 1872ին զրեթէ Միքատոյին բոլոր քաղաքներուն մէջեւ թղթատարական ճամբաները տարածուելով շատ մը քաղաքներու մէջ նամակատուներ հաստատուեցան։ Մինչեւ այն թուականը տակաւին ամէն նամակատան սակերը միօրինակ չէին և նամակի մը երթալիք տեղին համեմատ կ'որոշուէր իր սակը։ Սակայն, 1873ին այդ օրինակ սակերու գանձման յարակից անպատեհութիւններն ի նկատի առնուելով նամակներու երթալիք տեղին հեռաւորութիւնը ապանց նկատի առնելու, թղթատարական միօրինակ սակերը որոշուեցան։

Եւ այդ տարին մասնաւորներու միջոցաւ թղթատարական փոխանակումը բոլորովին արդիւնաւորելով տեղւոյն ընդհանուր թղթատարութիւնն առանձին մենաշնորհակալի մը յանձնուեցաւ։ Նոյնպէս այդ տարւոյն մէջ թղթատարութեան ի դիւրութիւն գաւառ—բոսքաղներ և թղթադրոշմեալ թղթագօտիներ (bandes) հնարուեցան։ Այսպէս, կարճ միջոցի մը մէջ ճաբոնական ներքին թղթատարութիւնը կրցաւ տարածուն կատարելագործուած հանգամանք մը ստանալ։ Փոխով արտաքին թղթատարութեան՝ այս կէտն ալ Ճաբոնի ուշադրութենէն խոյս չտուաւ և 1874ին առաջին անգամ Միացեալ Նահանգաց հետ թղթատարական պայմանագիր մը կնքեց, որ հետեւեալ տարին Յունվարէն սկսեալ գործադրութեան դրուեցաւ։

Ճաբոնի կառավարութիւնը թղթատարութեան չահեկան կարեւորութիւնն աւելի ևս զգալով, զայն ընդարձակել ուզեց և 1815ին Ճաբոնի Շանկայի ու մերձակայ Զինական նաւահանգիստներու միջեւ կանոնաւոր ծովային թղթատարութիւն մը հաստատեց, նոյնպէս 1876ին Զինի և Քորէայի մէջ ճաբոնական թղթատարական պաշտօնատուներ հաստատեց։

Ճաբոնցին այս չափով չգոհացաւ։ 1875ին Միացեալ Նահանգաց հետ թղթատարական պայմանագիր մը կնքելէ վերջ, սկսաւ ուրիշ օտար ազգութեանց մէջ ալ թղթատարութիւններ հաստատել։ Առաջները իր թղթակցութիւնները Անգլիոյ Ամերիկայի և Ֆրանսայի թղթատուներուն միջոցաւ կը կատարէր։

Ճաբոն իր ցեղային օտարատելութեան նախապաշարումէն չուտով թօթափուեցաւ և Զինի, Քորէայի ու Վլատիվոսթոքի միջեւ ճաբոնական նաւային թղթատարութիւններ հաստատելով շարունակ իր միջազգային թղթակցութիւններուն թիւը բազմապատկեց։

Ճաբոն՝ 1887ին Համաշխարհային թղթատարական միութեան հաստատութիւն տալէ վերջ աշխարհի ամէն երկրաց հետ թղթակցիլը դիւրացուց։ 1882ին Միքատոյի բոլոր քաղաքաց միջեւ թղթատարական ճամբաներ չինելով ամէնուրեք նամակատուներ հաստատուեցան, այնպէս որ այսօր Ճաբոնի նամակատուները անթիւ շարքի մը հասած են։

Զինուորական թղթատարութեան պէտքը ծնաւ յետոյ Ճաբոնի համար որ 1894ին ճաբոնական զօրաց Քորէա արշաւած պահուն առաջին անգամ զինուորական թղթատարութիւն մը կազմեց մասնաւոր կանոնով մը, որով որոշուած էր թղթատարութիւնն ընել ճաբոնական զինուորներու, ծովայիններու և պատերազմի յատկացեալ մասնաւոր անձերու կողմէ, որոնք կ'որոշուին պատերազմի և կամ պատակարգ դէպքերու ժամանակ ու օտար երկիրներ կը զրկուէին, և թղթատարական ինքնիշխանութիւն կը վայելէին։

Այս թուականէն քանի մը ամիս վերջ չինաճաբոնական պատերազմը ծագեցաւ և Զինատան արշաւող զօրքերուն գործառնութենէն տեղեկութիւն առնելու համար զինուորական կանոնաւոր թղթատարութեան մը պէտքը հարկ ցուցիչ դառնալով արշաւուած տեղերուն մէջ զինուորական թղթատուներ հաստատուեցան, որոնց միջոցաւ կը կատարուէին պատերազմական բոլոր զինուորական թղթակցութիւնները։

Այս պատերազմին մէջ Ճաբոնցիք յաղթող ելնելով 1895ին Զինի և Ճաբոնի միջեւ հաշտութեան դաշնագիր մը կնքուեցաւ և որուն արամադրութեամբ համեմատ Ֆորմօզա ճաբոնական երկիր մը եղաւ, ուր ևս Ճաբոնցիք 1896ին կանոնաւոր թղթատարութիւն մը հաստատեցին։

1897ին փոխուած միջազգային թղթատարական բարիքներ ճաբոնական կառավարութիւնն ալ ընդունած է։

Ճաբոնի թղթատուններու թիւը Եւրոպական դրութեամբ թղթատարութիւնը ընդունուելուն առաջին տարին այսինքն 1871ին վերջը միայն 180 հաշուելով 1898 տարւոյ վերջը 4,325 հասած է, և նամակատուփերու թիւն ալ միեւնոյն ժամանակամիջոցին մէջ 158էն 41,377ի հասած է։

Ճաբոնի մէջ թղթատարութեան միջոցաւ զրկուած նամակներու թիւն շատ հսկայաքայլ շատցած է։ Եւրոպական դրութեամբ թղթատարութեան առաջին տարին առնոց թիւը 515,93 լիներով յաջորդ տարին 2,510,656ի 1898ին ալ 608,147,955ի հասած է։

ՕՆՆԻԿ Կ. ԷՊԷԵԱՆ
Իզմիր Թղթադրոշմի հաւաքիչ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 20

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Զ.

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՆԱՑԻՆ ԳՕՏԻՒՆ ՎՐԱՑ

Վաչխառուն մինչեւ բերանը խորասուզուեցաւ այս ջուրին մէջ։ Թշուառ մարդը գերմարդկային ճիգով մը տակառին եզերքներէն բռնելով, անկէ դուրս ելնելու փորձ մը ըրաւ, և սակայն անակնկալ հեղեղ մը որ ինքնաշարժ ջրհանէ մը կը ժայթքէր՝ դեղին ջուրով մը ողողեց զայն և անսիրտ նաւաստիները խոնջոցին աղտոտ ջուրերն ու լուացուքները թափեցին Պօլոսիին վրայ և այսպէս վերջացաւ այս տարօրինակ մկրտութիւնը։

Պօլոսի ամէն կողմէն իր վրայ խուժող ջուրերուն ազդեցութեան տակ խղդուելու վիճակին հասած չարունակ կը պոռար ու կը թախանձէր. անկարելի էր նկարագրել ծաղրաշարժ տեսարանին տպաւորութիւնը ուրիշ բոլոր ուղեւորներն ալ ազդուած՝ մարելու աստիճան կը խնդային, մինչեւ իսկ պաղարիւն Սբր Մօուլբեթն չէր կրնար ինքզինքը զսպել. այս միջոցին չոգենաւին բժշկապետը հրահանգ տալով նաւաստիներուն,

—Շուտ տղաք, գոչեց, պաղ ջուրի տուշը հրաշալի արդիւնք ունի այս մարդուն հիւանդութեանը համար, տեսնամ ձեզ։

Նաւաստիները բարեգործութիւն մը ընելու բուռն տենչով սկսան անընդհատ ջուր տեղացնել վաչխառուին գլխուն,

Վերջապէս ամէն բան լրացաւ նաւաստիներն ալ ուղեւորներն ալ թուլցան խնդալէն և Պօլոսի առիթէն օգտուելով մէկ երկու ոստումով դուրս ցատկեց տակառէն։ Այլազան գոյներու հեղեղ մը կը կաթկթէր ծերուկին վրայէն որ չարունակ հայհոյելով և դէմը ելնող նաւաստիներուն բունցքի հարուածներ տալով փախաւ գնաց մինչեւ չոգենաւին ցուցակին կողմը ուրկէ ուղղուեցաւ նաւաստիներու յատուկ յարկաբաժինը։

Լավառէտ խակոյն իր խցիկը իջնելով, Պօլսոյի մնտուկը բացաւ և անկէ հագուստներ հանելով զրկեց վաչխառուին։ Այս վերջինը սակայն երիտասարդին դէմ զգացած զայրոյթը չկրնալով մեղմացնել, նոր հագուստները հագնելուն պէս Տօն Ժուզէի մօտեցաւ, ու վրէժխնդրական շեշտով մը,

—Ըսած էիք թէ, վաս ու ստոր մարդ մը չան սատակ ընելը դիւրին գործ է Ամերիկայի մէջ, այնպէս չէ՞։

Տօն Ժուզէ ծիծաղելով.

—Այդ ձեր ըսած գործը վճարուելիք դրամին քանակութենէն կախում ունի ըսաւ, Ամերիկայի մէջ կարիճներ չեն պակսիր փառք Աստծոյ։

—Ուրեմն ատ խնդրին վրայ ձեղի հետ կը տեսակցինք և որոշում մը կուտանք ըսաւ Պօլսոյի, առառները կը ճրրատեցնելով։

Է.

ՎԱՇԽԱՌՈՒՆ ՈՒ ԽԱԲԵՐՈՒՆ ԴԱՇՆԱԿՑԱԾ

Ուղեւորութեան վերջին օրերը կատարեալ անդորրութեան անցան։ Երբ Անգլիեան կղզիներուն Խոտեան՝ Իրիկուն մը արեւը դեռ մաը չմտած՝ հեռաւոր անհունութեան մէջ ուր հորիզոնը ծովուն կը միանայ, սոսկալի փոթորիկ մը ծայր տուաւ։ Ծովուն ջուրերը ասոիճանական աճումով մը սկսան բարձրանալ մինչեւ սեւ ու թուխ ամպերը, որոնք բարկաձայթ երեւոյթով մը կը կուտակուէին հորիզոնին վրայ։

Այս անակնկալը վերջին ասոիճան ուշադրաւ տեսարան մը կը պարզէր շոգենաւին ուղեւորներուն, որոնք վրատանգին հաւանականութիւնը զգալով հանդերձ այնչափ սրտադողի չէին մատնուած։

Գիշերը կամաց կամաց սկսաւ վրայ հասնիլ և տիրող խոր մթութեան մէջ անընդհատաբար ցոլացող փայլակները կը ցուցնէին թէ ի՞նչ ասոիճան զօրաւոր երկաբականութեամբ լեցուած էր օդը։ Իսկ ծովը ֆոսֆորացած էր բացարձակապէս. արեւը մարը մտնելէն երկու ժամ ետք ուղեւորները երբ շոգենաւին անիւին վրայ յատուցին իրենց աչքերը՝ մեծ զարմացումով տեսան որ միլիոնաւոր լուսատու զեռուններ կը փայլիին Լօնոնի ճամբուն վրայ։

Այս գիտական երեւոյթը ընդհանուր հետաքրքրութիւն չարժեց առաջին կարգի ուղեւորներուն մէջ, որոնք սկսան կրկին անդրադառնալ ովկիանոսին ֆոսֆորացած ըլլալու խնդրոյն որ արդէն երկար վիճաբանութեանց ու դնումներու առարկայ եղած էր գիտուններու միջեւ։

Լավառէտ այս երեւոյթը ինչ ինչ էլեկտրական պատճառներու վերագրեց. իսկ Սբր Մօուլբեթն ըսաւ թէ, այդ ֆոսֆորայոյսը գոյացնողները անթիւ անհամար լուսաւոր որդեր ու մանրէներ են, որոնց նկատմամբ դեռ ոչ ոք կրցած է ստոյգ գնութիւն մը կատարել, այս մանրէները ծովին կը խառնուին ու ջուրը կը լուսաւորեն։ Իսկ Մրս Օրէթ փոխանակ երեւոյթին պատճառով հետաքրքրուելու՝ ուշադիր կը զննէր ծովուն վրայ պարզուած սքանչելի տեսարանը որ հաղուադէպ էր։

Երբ ուղեւորներու բան հակցող դասակարգը գիտական այս կնճռոտ հանդոյցը լուծելու կը զբաղէր, անդին վաչխառու Պօլսոյի և խաբերայ Տօն Ժուզէ ալ իրարու հետ կը դաշնակցէին։

Մկրտութեան արարողութենէն ետք վաչխառուն երեք չորս օր ամբողջ՝ զինքը չջղաստողներուն ընթացքը ուսումնասիրելով անցուց և դեղանի անգլուհիին Լավառէտի հանդէպ ցոյց տուած համակրանքին չկրնալով խելք հասցնել, Տօն Ժուզէի ըսաւ որ,

—Այս սրիկայ Լավառէտը մէկէ աւելի միջոցներ ունի գործը յաջողցնելու, հարիւրին իննսուն այնպէս կը կարծեմ որ եթէ պայմանաւորուած ուղեւորութիւնը չկրնայ գլուխ հանել ո մօրեղբօրորդիին չորս միլիոնի կտակէ զրկուի իսկ, դարձեալ փրկութեան միջոց մը գտնել պիտի յաջողի։ Լավառէտի անյաջողութեան պարագային չորս միլիոնը Սբր Մօուլբեթնի պիտանցնի, անկէ ալ՝ բնականաբար աղջիկանը՝ Մրս Օրէթի։ Եթէ այս սրիկա աղջկան համակրութիւնը գրաւէ, ու զեւորութեան անյաջողութենէն կոր սընցուցած դրամը ամուսնութեան չը նորհիւ կրկին ձեռք կ'անցընէ։

Վաչխառուին այս խօսքերը անակընկալ լոյս մը ցոլացուցին խաբեբայ Տօն Ժուզէի մտքին մէջ, որ մտահոգ չեղաւով մը,

—Ըսել է այս Մրս Օրէթը օր մ մեծ հարստութ մը պիտի ըլլայ, ըսաւ։

—Այո՛, Սբր Մօուլբեթն արդէն հարուստ է. անգրագիտ բնաւորութիւն չատ աղէկ գիտէ, մինչեւ որ չափ զանց չհարստանան, գործէ չեն քաշուիր։ Սբր Մօուլբեթնի այսպէս գործ քաշուիլը ենթադրել կուտայ թէ աղէ հարստութիւն դիզած է։ Այս մարդ Մրս Օրէթէ ուրիշ զաւակ չունի. եթէ իր կտակարար դրացին Ռիչարի միլիոնները ալ իր միլիոններուն միանան այս աղջիկը միլիառատէր կ'ըլլայ օր մը

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՐՕՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՎԻՃԱԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Մ. Ռուվիէի յայտարարութիւններէն վերջ, երեսփոխան Տրնի Բօչէն խօսք առաւ պաշտպանելու համար Մ. Տէլքասէն և արդարացնելու համար անոր ընդդիմականութիւնը Մարօքի բոլոր խնդրոյն մէջ։ Տրնի Բօչէնէն առաջ Մ. Միլվուա հարցապնդում ըրաւ Ֆրանսայի արտաքին այժարտավարութեան և ի մասնաւորի մարօքեան խնդրոյն վրայ։ Արտաքին գործոց Նախարար Մ. Ռուվիէ յայտարարեց թէ ինք արդէն ամենայն անկեղծութեամբ հարկ եղած յայտարարութիւնները ըրաւ, և Երեսփոխանական Ժողովին առջև պարզեց երկու կառավարութիւններուն միջև փոխանակուած վաւերաթուղթերը։ Յուլիս 8ին Ֆրանքֆուրտեան համաձայնութիւնը կնքուեցաւ, Յուլիս 10ին ալ այդ համաձայնութեան կնքումը ծանոյց Երեսփ. Ժողովին։ «Այսօր աւելցնելիք նոր բան մը չունիմ իմ նախորդ յայտարարութիւններուս վրայ։ Ես Երեսփ. Ժողովին հաւանութիւնը չխնդրեցի, վստահութեան քուէի խօսք չբերի, և ամբողջ խնդրոյն պատասխանատուութիւնը կը ստանձնենք։ Ժամանակը չէ հիմա երկար բարակ քննութեան ենթարկել համաձայնութիւն մը, որուն գործադրութիւնը դեռ ի գլուխ եկած չէ»։ Ռուվիէի այս յայտարարութեան վրայ Մ. Միլվուա հաճեցաւ մինչև ասուն յետաձգել իր հարցապնդումին վիճաբանութիւնը։ Բայց Մ. Տրնի Բօչէն Մ. Միլվուայի չափ հաճոյակատար չերևցաւ։ Այս պահպանողական երեսփոխանը յայտարարեց թէ նոյն իսկ եթէ կառավարութիւնը ա՛յնպէս կարծէ թէ ինք նոր բան մը չունի ըսելիք, բայց պարտաւոր է իմանալ Ժողովին կարծիքը, որով և Ֆրանսայի հանրային կարծիքը, մարօքեան խնդրոյն վրայ։ (Ծափեր աջակողմեն եւ ծ-յոյներ ձախակողմեն)։ Առենաբանը չաւարտեց։ — «Տեսանք թէ ի՛նչ վախճան ունեցաւ անգլուֆրանսական պայմանագրութիւնը։ Վիլհէլմ կայսր Թանգէր գնաց, և մեր արտաքին գործոց Նախարարը իր պաշտօնը թողուց, մինչ Մ. Տէլքասէի անկումէն քանի մը օր առաջ դուք էիք, Մ. Ռուվիէ, որ այս Ժողովին բեմէն բարձրաձայն յայտարարեցիք թէ Մ. Տէլքասէի և ամբողջ Նախարարութեան միջև կատարեալ համաձայնութիւն կը տիրէ։ Անկէց ի վեր ուրիշ բաներ անցան, և հիմա կը յայտարարեք թէ Մարօքի խնդիրը Միջազգային ժողովով մը պիտի վերջանայ։ Անգլիոյ աջակցութեան կարեւորութիւն չտուիք։ Լորտերու Ժողովին մէջ Լորտ Լէնսդաուն յայտարարեց թէ Մարօքի կողմէ ինք հրաւէր ստացած չէ Ժողովի համար։ Ուրեմն Ժողովին մէջ Գերմանիոյ դէմ մենա՞կ պիտի գտնուինք մենք։ Ա՞յս է ձեր խորթափանց քաղաքականութիւնը։ Մինակ նախարար մը չի կրնար ինք առանձին փոխել մեծ Տէրութեան մը քաղաքականութիւնը։ Պատմական դէպքերը միայն կրնան կարեւոր փոփոխութեան մը ենթարկել Ֆրանսայի քաղաքականութիւնը հանդէպ Գերմանիոյ։ Անգլիոյ զինակցութիւնը անտեսուած, մեր հաւատարիմ ռուս զինակիցները Մ. Ասիոյ մէջ յաղթուած։ Այս պարագաներուն մէջ դուք, Մ. Ռուվիէ, հիմա քաղաքականօրէն Ֆրանսան կը ջանաք մօտեցնել Գերմանիոյ։ Ձեր այդ քաղաքականութեան պաշտպան Մ. Բուէանսէ անգլիական Հանդէսի մը մէջ կը գրէ թէ Տէլքասէ իր պաշտօնակիցներուն առանց կարծիքը առնելու Անգլիոյ հետ համաձայնութիւններ կնքելու կ'ելնէր, ինչպէս նաև Վատիկանի հետ դիւանագիտական դաշնի բանակցութիւններ կը կատարէր։ (Ծաղրական ցոյցեր աջակողմեն Բուէանսէի դէմ։)

Բուէանսէ կրկնեց։ — «Այդ դիտողութեամբ ցոյց տալ ուզեցի թէ Տէլքասէ թէ՛ արտաքին և թէ ներքին քաղաքականութեան մէջ անհաւատարիմ մնաց իր պաշտօնակիցներուն հետ համերաշխութեան։»

Տրնի Բօչէն չարունակեց։ — «Պատերազմը մեծ չարիք մըն է։ Բայց ա՛լ աւելի մեծ չարիք մըն է Ֆրանսական հայրենիքին արժանապատուութեան դէմ եղած ամենափոքր յարձակում մը։ (Ծափեր աջակողմեն։) Մեզի համար ըսին թէ Անգլիոյ հետ մեր պայմանագրութիւնը Գերմանիոյ իմացուցած չլլալով՝ գրգռած եղած եղանք զայն մեզի դէմ։ Այս առարկութիւնը չարդարանար։ 1890ին Անգլիա և Գերմանիա Սուսանի մասին համաձայնութիւն մը կնքեցին, և այս մասին ոՒ Զեկույցում չլրին Տէրութեանց։ Աւստրիա և Ռուսիա համաձայնութիւն կնքեցին, բայց եւրոպական միւս Տէրութիւնք պաշտօնապէս բան մը չգիտցան այս համաձայնութեան վրայ։ Արդ, ինչպէս կրնան մեղադրել մեզ հիմա երբ Անգլիոյ հետ համաձայներ ենք բարեկարգութիւն մուծանելու մեր սահմանեալ յարակից երկրին մէջ, և խաղաղութիւնը ապահովելու հոն։ Ասիկա ո՛չ Գերմանիոյ դիտալիք ինդիրն էր և ոչ ուրիշ Տէրութեան մը, մանաւանդ Գերմանիոյ, որովհետեւ ինքն էր որ պարտաւորեց մեզ դաղթային Տէրութիւն մը ըլլալ, իր սահմաններուն վրայ Ալգաս-Լոռէնի ինդիր չյարուցանելու համար։ Հիմակ ալ եկեր ասիկա աւելո՞րդ կը տեսնէ մեզի, և ասոր դէմ ալ կ'առարկէ։ Կը պահանջուի մեզմէ ժողովի երթալ, երթա՞նք, բայց գոնէ առաջուընէ գիտնանք թէ ի՞նչ բանի վրայ պիտի խօսինք Ժողովին մէջ։»

Տրնի Բօչէնի յայտարարութիւնները արձագանգ չգտան Ժողովին մէջ։

ՏՏԼԳԱՍԷԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կոլուա կը հրատարակէ տեսակցութիւն մը արտաքին գործոց նախարդ նախարար Մ. Տէլքասէի հետ, որ ի մէջ այլոց հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրեր է. — Այսօր կարելի չէ լուրջ և գործնական քաղաքականութիւն մը չինել համակրութեան և հակակրութեան զգացումներու հիման վրայ, այլ քաղաքականութիւնը կը շինուի այսօրուան օրս զուտ շահերու վրայ։ Ֆրանսայի շահը Անգլիոյ հետ զինակցութեան մէջ կը կայանայ։ Անգլիա մեր ամենէն լաւ յաճախորդն է։ Գերմանիա ի՞նչ կը գնէ մեզմէ։ Ոչինչ կամ գրեթէ ոչինչ։ Ընդհակառակն Գերմանիա ամէն բան կը ծախէ մեզի, բայց չի կրնար ծովու տիրապետութիւնը յափշտակել ո՛չ Ֆրանսայէն, ոչ Անգլիայէն։ Այս պատճառաւ խոհեմութիւնը կը պահանջէ թէ խորհինք և հասկնանք թէ ինչ ինչ պարագաներու մէջ Անգլիոյ մեզի ընծայած աջակցութիւնը ի՞նչ մեծ արժէք կրնայ ունենալ։ Առաջին արժէքը սա՛ կրնար ըլլալ որ Գերմանիա բացարձակապէս անկարող պիտի զգար ինքզինքը մեզի դէմ պատերազմ ընելու, քանի որ Անգլիա մեր կողմն է։ Անգլիան մեզի հետ եղած պահուն պատերազմի մը միջոցին ինչ կրնայ ընել գերմանական նաւատորմիղը։ Ի՞նչ պիտի ըլլան Գերմանիոյ նաւահանգիստները, վաճառականութիւնը և առեւտրական նաւատորմը։ Հետեւանքը պիտի ըլլայ անոնց ամբողջական փճացումը։ Ա՛յս է բուն նշանակութիւնը անգլիական նաւատորմին Պրէսթ այցելութեան։ Ֆրանսական նաւատորմին Բլիմութ այցելութիւնը պիտի ամբողջացնէ այս պարագան։ Ֆրանսայի և Անգլիոյ համաձայնութիւնը և այս երկու երկիրներուն նաւատորմիղներուն միութիւնը պատերազմական ա՛յնքան ահարկու գործիք մը կը ստեղծեն որ ո՛չ Գերմանիա և ոչ ուրիշ մէկ Տէրութիւն պիտի ուզէ ծովու վրայ զինքը վտանգել անոր դէմ։ Անգլիոյ հետ Ֆրանսայի համաձայնութեան արդիւնքը պիտի ըլլայ նաեւ Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջև յարաբերութեանց բարւոքումը։ Այս անակնկալը աշխարհի առջեւ կրնայ պատասխանել միմիայն անգլուֆրանսական համաձայնութիւնը։ Տէլքասէ այս կտորը երկարօրէն բացատրեր է իր հրաժարման նախորդ նախարարական խորհուրդին մէջ։ Երբ Մ. Տէլքասէ Անգլիոյ հետ զինակցութեան ծրագիրը պարզեր է, իր նախարար պաշտօնակիցները սարսափահար կրկներ են։ — Բայց Գերմանիա ցամաքէն մեր վրայ կը յարձակի։» Տէլքասէ պատասխաներ է իսկոյն։ — «Այո՛, կրնայ յարձակիլ մեր վրայ, բայց մենք ի վիճակի ենք պատասխանելու։» Տէլքասէ վերջացուց իր յայտարարութիւնները սա՛ բառերով. — «Ժողովի երթալը Ֆրանսայի համար սխալ մըն է, և ինչ սխալ։»

ՖՐԱՆՔԵԼԳԵՐՄԱՆ ՄԵՐՁԵՑՈՒՄ

Սբանեսurտի Պերլինի Թղթակիցը հետեւեալ ուշագրաւ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ։ — «Զօրաւոր փաստեր կան հաւատալու թէ գերման կառավարութիւնը կը փափաքի որ Մարօքի մասին Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջև կնքուած համաձայնութիւնը ճամաչ բանայ ընդհանուր բարւոքման երկու Տէրութեանց յարաբերութիւններուն։ Արդէն Մարօքի առթիւ մերձեցում մը տեղի ունեցած է երկուքին միջև, և տիկա կրնայ փոխուիլ մտերմական համաձայնութեան մը միջազգային բոլոր խնդիրներուն համար, երկու Տէրութեանց միջև։ Կանխասա է ձգիւ գուշակել թէ ի՞նչ փոփոխութիւններ առաջ պիտի գան ապէց, բայց եւրոպական Տէրութեանց հաւաքական խումբերուն միջև արմատական փոփոխութիւններ կրնան առաջ գալ։ Պերլինի պաշտօնական շրջանակներուն հետ առնչութիւն ունեցող Ֆրանֆուրթեր Զայտունկի Թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ։ — «Գերմանիա պիտի փորձէ միայուն համաձայնութեան մը գալ Ֆրանսայի հետ Մարօքէ դուրս ուրիշ գաղթային խնդիրներու վրայ։ Մ. Տէլքասէի ֆրանսական քաղաքականութիւնն էր ասկէց առաջ Գերմանիան կղզիացնել և անոր դէմ դաշնակցութիւն մը կազմակերպել։ Եթէ Տէլքասէի այս քաղաքականութիւնը յաջողէր Գերմանիոյ շահերուն համար մահացու հարուած մը պիտի ըլլար։ Բիչ Գերմանացիք գիտեն ասկասին թէ ո՛րքան վտանգաւոր էր Տէլքասէի հակագերման ծրագիրը։ Երբ այդ ծրագրին բոլոր մանրամասնութիւնները օր մը պարզուին, ամէն մարդ պիտի գիտնայ թէ Մ. Տէլքասէի անկումով ի՞նչ մեծ բան շահեցաւ Գերմանիա։»

Հիմակ, կը չարունակէ Սբանեսurտի Թղթակիցը, յայտնի է թէ իրաւ Գերմանիա Տէլքասէի անկումով մեծ շունչ մը առաւ, և երախտապարտ պէտք է ըլլայ Ռուվիէի չափաւոր քաղաքականութեան, ի՞նչ ալ մեկնուի անիկա, վախկոտութիւն կամ դիւանագիտական վարպետութիւն։ Այս էր բուն պատճառը որ Պերլինի մամուլը գերմանեւ-ֆրանսական համաձայնութեան վրայ չափէն աւելի ուրախութիւն չյայտնեց բարձրէն տրուած պատուէրի մը վրայ, որպէս զի Ֆրանսացիք չսրտնեղին, և այս առիթը չհանգրդէ Պիւլով իշխան՝ Ֆրանսայի հետ կարգադրելու համար Գերմանիոյ միւս գաղթային խնդիրները։ Միայն Ֆոսիշէ Զայտունկն է որ հետեւեալ խօսքերով ի վեր կը հանէ Ֆրանսայի մարօքեան կատարեալ պարտութիւնը։ —

«Անգլուֆրանսական համաձայնութեան նրդ յօդուածին շնորհիւ Ֆրանսա պիտի կրնար ի հարկին ամրութիւններ չինել մարօքեան հողին վրայ։ Բայց 1905 Յուլիս 8ի վերջին գիրանքեւգերման համաձայնութիւնը վերջ տուաւ այս ֆրանսական յաւակնութիւններուն։ Ֆրանսա այդպիսի իրաւունքներ պիտի չունենայ, ո՛չ առեւտրական, ոչ սեղանաւորական առաւելութիւններ, ո՛չ վաճառականական հակակշիռ Մարօքի վրայ։ Ամէն բարեկարգութիւն պիտի ըլլայ միմիայն միւս Տէրութեանց հաւանութեամբ։

*** Ֆրանսայի մէջ սկսած են դժգոհութեան ձայներ բարձրանալ Մ. Ռուվիէի գերմանասէր քաղաքականութեան դէմ։

ԱՆԳԼԵՒՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՊՐԷՍԹԻ ԱՌՋԵՒ

Պրէսթի ծովային պաշտօնատան մէջ ֆրանսայի ծովակալ Բէֆօ անգլիացի բարձրաստիճան սպաներուն պաշտօնական հացկերոյթ մը տուաւ։ Պաշտօնատունը շքեղապէս զարդարուած էր, և մեծ սանդուխը վարդերու տաղաւարի մը վերածուած էր։ Պատուակալ պահակախումբ մը դրան առջեւ կ'ընդունէր հիւրերը, որոնք սկսան հանիլ կէս օրին։ Դոյնի ճոխ ու փարթամ տաբաղ մը կը ներկայացնէին բանակին ու նաւատորմին հաւաքեսները և արդուզարդերը տիկիններուն, որոնք սակայն ծովային պաշտօնական սեմէն ներս չէին կրնար մտնել։ Անգլիացի հիւրերը ֆրանսացի հանդիսատեսներուն խուռն ամբոխին մ.ջէն կ'անցնէին երկէք կապերով, ժպիտը անպակաս էր իրենց շրթներէն երբ ձեռքերնին իրենց գլխարկներուն կը տանէին բարեւելու համար, և յայտնի էր թէ պաշտօնական ողջոյնէ տարբեր մտերմութիւն մը կար այս փոխադարձ ազնուութեան մէջ։ Անգլիացի ծովակալ Սըր Ուիլիըմ Մէյ հասաւ ժամը 1ին 20 անցած։ Ասոր կը հետեւէր ծովակալ Պրիմէնի կապը, և չարունակաբար։ Ֆրանսացի ծովակալ Բէֆօ պատուական հիւրերը կ'ընդունէր Դեղին Սրահին մէջ, հինաւուրց ոսկեհուռ մեսքեսակ կարասիներով օծուած գեղեցիկ Գանլիճ մը։ Ողջոյններու ընդհանուր փոխանակութենէ մը վերջ, հրաւիրեալք ճաշի իջան, որ պատրաստուած էր պաշտօնական հիանալի պարտէզներուն վրայ նայող սրահին մէջ։ Ֆրանսացւոց յատուկ սքանչելի ճաշակով զարդարուած էր ճաշասրահը։ Սեղանը ծանրաբեռնուած էր արծաթեայ սպասներով, տեղ տեղ ընդհատուած երփներանգ և հոտաւէտ ծաղիկներով։ Ծովակալ Բէֆօ նստաւ սեղանի սեղանի մը մէջտեղը, երկու կողմերը ունենալով Մէյ և Պրիմէն ծովակալները։ Հացկերոյթի պատուն ֆրանսացի և անգլիացի դաշնակիցներուն միջև ամենամեծ մտերմութիւն կը տիրէր։ Ի վերջոյ Բէֆօ ոտք ելնելով առաջին բաժակաճառը արտասանեց հետեւեալ կերպով։ —

«Պարոնա՛յք, 1865ին Պրէսթի մէջ ի պատիւ բրիտանական նաւատորմին արուած հանդիսութեանց ներկայ եղած եմ, և տակաւին չեմ մոռցած Բլիմութի մէջ մեզի եղած խանդավառ և մտերմական ընդունելութիւնը մեր փոխադարձ այցելութեան առթիւ։ Ակնկալ ի վեր քառասուն տարիներ անցած են, և այսօր մեծ է ուրախութիւնս տեսնելով նոյն հանդիսութեանց կրկնումը։ Իմ ամենամեծ և եռանդագին բաղձանքս՝ այն է որ մեր նաւատորմիղները յաճախ իրարու հանդիպին այսպէս, մեր նաւագները ա՛լ աւելի դնահատեն և յարգեն զիրար, երկու դրացի ժողովուրդներուն միութեան համար։ Պարոնա՛յք, կը խմեմ Անգլիոյ Վեհ. թագաւորին, Վեհ. թագուհիին և արքայական ընտանիքին կենացը, և կը խմեմ կենացը բրիտանական քաջախոյեան նաւատորմին, որուն փայլուն վարիչն է հոս ծովակալ Մէյ։» Ի պատիւ բաժակաճառին բոլոր ներկայք ոտքի եղած էին, մինչ երաժշտախումբը կը նուագէր Ասուած պահե՛ թագաւորը։

Ծովակալ Սըր Ուիլիըմ Մէյ պատասխանեց բաժակաճառին ընտիր ֆրանսերէնով մը։ —

«Խորապէս զգածուած եմ ա՛յն ընտիր և փայլուն խօսքերէն, զորս Պրէսթի Ծովային Տիար Վերատեսուչը արտասանեց քիչ առաջ։ Պատիւ ունիմ շնորհակալ ըլլալու իր ազնիւ զգացումներուն։ Կ'ապահովցնեմ ձեզ թէ Բրիտանական նաւատորմին համար իրական հաճոյք մըն է ո՛չ միայն Վերատեսուչ բարեկամս հիւրասիրութիւնը վայելելը, այլ նաեւ Ֆրանսայի Նաւատորմին ու Բանակին սպաներուն և Պրէսթի բնակիչներուն հանդիպած ըլլալու պատիւը ունենալը։ Առաջին անգամը չէ որ Պրէսթ կ'այցելեմ։ Անգամ մը ճաշած եմ այս սրահին մէջ ծովակալ կոմս տը լա Ժայլի հետ, երբեմն վերատեսուչ հոս։ Բայց իմ սպաներուս ստուար մեծամասնութիւնը նոյն բարեխտութիւնը ունեցած չեն։ Ամէնքն ալ կը հիանան ձեր շքեղ նաւահանգստին ընդարձակութեան և գեղեցկութեան վրայ։ Կը խմեմ նախագահ Լուպէի կենացը, այն անկեղծ ու տաղանդաւոր մարդուն, որ, երբ Անգլիա եկաւ, գրաւեց բոլոր սիրտերը։ Կը խմեմ նաեւ Ծովային Վերատեսուչին, ֆրանսական նաւատորմին ու Բանակին և Պրէսթի բնակիչներուն կենացը»։ Դաւաթները պարպուեցան ամենարագրելի ոգեւորութեամբ, մինչ երաժշտախումբը կը նուագէր Մարսէյլեզը։

*** Լոնտոնի քաղաքապետութիւնը մեծ պատրաստութիւններ կը շարունակէ ամենայն ընդունելութիւն մը կատարելու համար ֆրանսական նաւատորմին սպաներուն, որոնք յառաջիկայ ամսուան մէջ պիտի այցելեն Սրիթհէտ։

ՎԻԹԹԷ ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ

Ռուսիոյ կողմէ Վիթթէի հաշտութեան պատուիրակ ընտրուելու պատճառներուն վրայ հետեւեալը կը գրէ Նացիոնալ Զայտունկի Պերլինի Թղթակիցը։ — Ինչպէս յայտնի է, ամէնէն առաջ արդէն Վիթթէի վրայ կը խօսուէր իբրեւ ռուս պատուիրակ հաշտութեան, և արդարեւ ոչ մէկ ռուս գիւանագէտ իրմէն աւելի յարմարագոյն էր այդ պաշտօնը ի գործ դնելու Նիւ Հէմպշայրի Բորթսմաթի մէջ քան հանճարեղ նախագահը ռուս Նախարարաց Խորհուրդին, որ Եւրոպայի ամենակատարեալ վստահութիւնը կը վայելէ։ Սակայն Վիթթէ բովանդակ պատասխանատուութեան գիտակից ըլլալով, չէր ուզեր ստանձնել գործ մը որու մասին տարաձայնութիւնները հաստատուն չէին Զարսքօէ-Սէլօի մէջ։ Երաշխաւորութիւն կը պահանջէր թէ հաշտութիւնը անկասկած պիտի ըլլայ։ Ասոր վրայ հարկ եղաւ Վիթթէէն հրաժարիլ, եւ Եւրոպայի ռուս զանազան դեսպաններուն դիմում եղաւ այս պատուիրակի պաշտօնը յանձնելու համար։ Բայց ամէնքն ալ զանազան պատճառներով մերժած ըլլալով, վերջապէս կոյանք որուեցաւ Մուրաւիվի։ Առաջին վարկեանէն իսկ սակայն ամէն կողմ դիտել տրուեցաւ թէ Մուրաւիվ իր պաշտօնին յատուկ դիւանագիտութիւնը չունի, և Ռուսիոյ օրէնքները գիտնալը բաւական չէ գլուխ երնելու համար Ճարոնի ուշիմ պատուիրակներուն հետ։ Որոշակի չի գիտցուիր թէ ի՞նչ անցաւ դարձեալ, բայց սա՛ ստոյգ է որ Մուրաւիվ հիւանդութեան պատրուակաւ քաշուեցաւ, և Վիթթէի յանձնուեցաւ գործը, որուն միակ արժանաւորն է։ Կ'երեւի թէ հաշտութեան արամադրութիւնները սա՛ օրերուս մանաւանդ խիստ զօրացան յանկարծ Բեթերսպուրգի մէջ։ Լամսորֆի կոմս հարկ եղած տեղը յայտարարեր է թէ Մուրաւիվ ի վիճակի չէ Ռուսիոյ դիւանագիտութիւնը ներկայացնելու Ամերիկայի մէջ, և Զարը այն տաեն անձամբ փափաք յայտներ է հաշտութեան գործը յանձնել նախարար Վիթթէի։ Դեռ քանի մը օր առաջ Վիթթէ իր վստահելի մէկ անձնաւորութեան գոնունակութիւն յայտնած էր թէ այդ դժուարին պաշտօնը իրեն յանձնուած էր, ու եթէ Զարը հրամայէր իրեն ճամբայ ելնել, վարկեան մը իսկ պիտի չվարանի։ Հիմա եկաւ այդ վայրենը, և Վիթթէ թերեւս այսօր վաղը ճամբայ ելնէ։ Վիթթէի անուանումը Եւրոպայի մէջ աւելցուց սա՛ տպաւորութիւնը թէ հաշտութեան համար Ռուսիոյ բաղձանքը լուրջ է։

ԳԵՐՄԱՆ ԱՌԱՋԱՊԵՏԻՆ ՀԱՆԴԻՍՏ.

— Գերմանեւֆրանսական համաձայնութենէն վերջ, գերման իշխանը արտօնութեամբ Վիլհէլմ կայսր Պերլինէն տովորական օդափոխութեան գնաց։ Վիլհէլմ Կայսրն ալ Շուէյտի թագաւորէն հրաւէր ստացած է իր տարեկան սովորական հիւսիսային պտոյտը ընել։ Ն. Վեհափառութիւն այս առթիւ պիտի տեսակցի Շուէյտի թագաւորին հետ։

ԻՏԱԼԻՍ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — Էքս-լէ-Պէնի մէջ այս ամառ պիտի տեսակցին Ֆրանսայի վարչապետ Մ. Ռուվիէ և Իտալիոյ արտաքին գործոց Նախարար Մ. Թիթոնի։

ԶԱՐԻՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԸ ԾՈՎԱՅԻՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ։ — Նիքոլա կայսր ծովային նոր նախարար ծովակալ Պիրիլէվի հրովարտակ մը ուղղելով, կը յիշեցնէ նաւատորմին անընդհատ պարտութիւնները, որոնց պատճառաւ ցամաքային բանակն ալ չկրցաւ իր գործը կատարել և յաղթութեան մը հասնիլ։ Կայսրը սաստիկ ցաւ կը յայտնէ ա՛յնքան հաւատարիմ ծառաներու կորուստին վրայ, որոնք իրենց կեանքը նուիրեցին հայրենիքին, և կ'ըսէ թէ հայրենիքին հանդէպ պարտականութիւնը կը պահանջէ որ նոր կազմակերպութիւն մը ըլլայ նաւատորմին, և ասոր համար ամէն ոք պէտք է գիտակցութեամբ աշխատի։ Հրովարտակը կ'ըսէ թէ Պիրիլէվ կոչով և աշխատասիրութիւն ցոյց տուաւ Ծ. Արեւելքի համար որդուած երրորդ և երկրորդ նաւատորմիղներուն պատրաստութեան համար։ Կայսրը գնահատած է իր ծառայութիւնը, և ապահով ու վստահ է թէ Պիրիլէվ պիտի վերանորոգէ նաւատորմիղը։ Իրաւամբ իրեն կը յանձնէ վարչութիւնը ծովային պաշտօնատան, մանաւոր վստահութիւն մը ունենալով իրեն վրայ։ Կայսրը կը հրամայէ իրեն մանրակրկիտ քննութիւն կատարել ծովային նախարարութեան ամէն ճիւղերուն մէջ, և որոնք որ իրենց պաշտօնին մարդիկը չեն, կը հրամայէ պաշտօնանկ ընել և յանցաւորները խստիւ պատժել։ Կայսրը նոր նախարարին իրեն առաջին պարտաւորութիւնը կը համարի բարեկարգութիւնը ամրացնել և զինուորական կարգապահութեան ոգին վառ պահել նաւատորմին մէջ, որպէս զի ամէն ոք ճանչնայ իր պարտքը և կատարէ զայն։ Նիքոլա կայսրը ի վերջոյ կը հրամայէ կարողագոյն նաւաստիներու և սպաներու ընտրութեան մեծ հոգ տանիլ, շինուելիք մարտանաւերը նոր դրութեամբ սպառազինել։ Կը յանձնարարէ բոլոր ռուսական ծովեզերքներուն պաշտպանութենէն սկսիլ իր գործը, և յետոյ քայլ առ քայլ յառաջդիմել, մինչեւ որ Ռուսիա ի վիճակի ըլլայ վերահաստատելիր պատերազմական նաւատորմիղը։

*** Ռուս նաւատորմին վերին հրամատար մեծ-դուքս Ալեքսէյի պաշտօնանկութենէն վերջ յայտնի էր թէ ծովային նախարար Ավէլան ևս պաշտօնի վրայ պիտի չմնար։ Ավէլան, ծնունդով Ֆինլանտացի, ռուսական նաւատորմին մէջ իր ծառայութիւնը սկսաւ 1855ին, իբրեւ նաւապետ, յաջորդաբար Հայսօմաֆ, Սինեն և Տրեեավ Բօշարսքի մարտանաւերուն։ Ավէլան Ռուսիոյ մէջ մեծ ժողովրդականութեան մը բարձրացաւ յետոյ իբրեւ պետ Միջերկրականի ռուս նաւատորմին։ Այդ նաւատորմիղով Ավէլան Ֆրանսացիներուն այցելութիւն տուաւ Թուլոն փոխարէն Ֆրանսական այցելութեան Բրօնֆթատ, ուր, ինչպէս յայտնի է, Ֆրանսական մարտանաւի մը մէջ հուսկուեցաւ ռուսեւֆրանսական զինակցութիւնը եւ հղեայրակցութիւնը։ Այնուհետեւ Ավէլան հակայաքայլ յառաջդիմեց։ Ծովային սպայակոյտին պետ եղաւ, եւ Թիրթովի մահէն վերջ ծովային գործոց Նախարար։ Ռուսեւճաքոնական պատերազմը մերկապարանոց ըրաւ Ռուսիոյ ծովային նախարարութեան թերի կողմերը, եւ անխնայաբար գործուց այդ պաշտօնատան գլխաւոր մարդոց հեռացումը։

Ռուսիոյ նորընտիր ծովային նախարար ծովակալ Պիրիլէվ հիմա 70 տարեկան է եւ ճարտար ու ուշիմ ծովային սպայ մը կը համարուի։ Պիրիլէվ 1859ին ի վեր Ռուսիոյ նաւատորմին կը վերաբերի։ Զանազան մարտանաւերու մէջ ծառայեց իբրեւ երեքպաղոյն ծովային սպայ, եւ գլխաւոր հանդիսացաւ իր պարտականութեամբ։ Ծովակալ Պիրիլէվի առաջին անկախ դիրքը եղաւ հրամատար Լազարէվ մարտանաւին։ Յետոյ յաջորդաբար հրամատար եղաւ Վորիվ թրուիլանաւին եւ Իլին ակնաղիր մարտանաւին։ Միեցիեի, Սիւոյէ Վեիլիի եւ Ուշաքովի մէջ քանի մը տարուան ծառայութենէ մը վերջ, Պիրիլէվ 1897ին դպրոց-մարտանաւերուն հրամատար անուանուեցաւ։ Պիրիլէվ իբրեւ թորփիլական տորմիլի մը հրամատար Ֆրանսա գնաց, ուր մասնակցեցաւ Ֆրանքֆուրտեան եղբայրակցութեան հանդէսներուն։ 1901ին իրեն յանձնուեցաւ Պոլթիկի նաւատորմի հն բամատարութիւնը, պաշտօն զոր վարեց մինչեւ 1904ի կէսը երբ Բրոնֆթատի նաւահանգստին հրամատար անուանուեցաւ։ Սակէց առաջ Վլատիվոսթոք ճամբայ հանուեցաւ իբրեւ հրամատար, բայց ճանկարծ ետ կանչուեցաւ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 15 յուլիս։ — Ռուս հեռագրական գործակալութիւնը կ'ըսէ. — Մոսկուայի պահեստիներուն զէնքի տակ առնուելու գործողութիւնը կը շարունակուի։ Զորս զաւակի տէր եղող հայրերը ազատ կը մնան զինուորագրութենէ։

— Թարգիսէն կը հեռագրեն Ռուս գործակալութեան թէ Բօղէյի մէջ գտնուող Ճարոնցիք մեծ ուժերով կը քալեն Շոռէնի վրայ, մտնելու համար ռուսական հողը։ Ռուս կեդրոնական բանակատէնն Կոնցուլիսէն ալ կը հեռագրեն թէ Մանչուրիոյ բանակներուն ճակատին վրայ հանդարտութիւն մը կը տիրէ։ Միայն այս օրերս տաքը սաստիկ ըլլալով կարգ մը հիւանդութիւններու տեղի կուտայ, սակայն ասոնք դիւրաւ կը դարմանուին։

ԼՈՆՏՈՆ։ — Ռիթէրի առած տեղեկութեանց նայելով Վլատիվոսթոքէ 220 քիլոմէթրի չափ հիւսիս գտնուող Վլատիմիր ծոցին ռուս պահակները ծովի կողմէն բուռն թնդանօթաձգութիւն մը լսեր են։ Կը կարծուի թէ Ճարոնցիք սկսան բերդաքաղաքին դէմ յարձակման։ Թոքիոյէ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Ճարոնցիք Վլատիվոսթոքի շրջակայ բոլոր անցքերը գրաւած ըլլալով, քաղաքը ամբողջովին պաշարուած է։ Տէրի Բրոնֆիլի Շանկոյէ իմացածին նայելով կը հաստատուի այն լուրը թէ Ճարոնցիք զօրք ցամաք հանած են Սիպերիոյ Նիքոլայէվ նաւահանգիստը։ Ինչպէս Բօրէյի մէջ եւ Վլատիվոսթոքի առջեւ, Ճարոնցիք նոյնպէս գործունէութիւն ցոյց կուտան Մանչուրիոյ մէջ ալ։ Ռուսաց կարգ մը նահանջի կէտերը կարուած են։ Այժմ ռուսք փախուստի մէկ ճամբայ ունին, այն ալ Խարպին-Քիրին ճամբան է։ Ցոյս չկայ որ այս ամիս սկսի մեծ ճակատամարտը։ Զօր. Հազէկվա զանդաղօրէն առաջ կը տանի իր պաշարողական շարժումը։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ. — Հաշտութեան ժողովին ռուս առաջին պատուիրակ Մ. Վիթթէ այս շաբթու կը մեկնի Ուսչինկիէն, պէտք եղած հրահանգները ստանալէ ետք։ Կոմս Մուրաւիվ անոր համար հրաժարեր է իր բանագնացի պաշտօնէն, որովհետեւ իրեն տրուած հրահանգը որոշ և վճռական չէր։ Այդ հրահանգին մէջ ըսուեր է թէ «ոչ մէկը արտօնութիւն ունի խօսելու և պնդելու Ռուսիոյ պարտուած ըլլալուն վրայ։ Ռուսիա հարստութեան անսպառ աղբիւրներ ունի։ Մանաւանդ բնաւ կարելի չէ հաւանիլ Վլատիվոսթոքի ամրութեանց քակուելուն»։ Միւս կողմէ Ճարոնի գլխաւոր պայմաններէն մէկը այդ ամրութեանց քանդումն է։

ԼՈՆՏՈՆ։ — Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճարոնցի պատուիրակները հրաման ստացած են բանակցութիւնները անմիջապէս խզել, երբ Ռուսերը բան թէ Ճարոնի պահանջումները Ռուսիա կարող չէ կատարել։ Մինչեւ որ Ռուսիա ընդունի պայմանները, Ճարոնցիք պիտի չարունակեն գործել Վլատիվոսթոքի դէմ։ Ուաշինկթընէ կը հեռագրեն թէ Ճարոն բնաւ վստահութիւն չունի Ռուսիոյ ուղղամտութեան վրայ։ Ուաշինկթընի ճարտարապետ դեսպանը Մ. Նանտուագ կառավարութեան առած մէկ ծանուցագրով կը յայտնէ թէ մինչեւ որ Միքատոն հաշտութեան պայմանագիրը ստորագրէ, թշնամութիւնները չպիտի դադրին և զինադադարի համար ամէն ձեռնարկ անպատասխանի պիտի մնայ։ Կ'ըսուի թէ Ռուսիա և Ճարոն նախապէս մանաւոր պաշտօնեաներու կողմէ հաշտութեան նախնական բանակցութիւնները կարգադրած են և Ուաշինկթընի ժողովին մէջ միայն նոյն որոշումները պիտի քննուին և վաւերացուին։ Ռուս կառավարութիւնը հաստատութիւն յայտնեց Զինաստանի այն դիտումին թէ երկրային կայսրութիւնն ալ ներկայացուցիչ ունենայ հաշտութեան ժողովին մէջ։ Այս լուրը սարսափութիւն պատճառեց Բեքինի մէջ, բայց գէշ տպաւորութիւն ըրաւ Ճարոնի մէջ, քանի որ Բուղվէլթի նախագահ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ, չաթի իրիկուն Պատրիարքարանէն առաջնորդուելով հանդիսաւոր թափորով Դալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, նախագահեց իրիկուան եկեղեցի արարողութիւններուն և երէկ առտու հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց նոյն եկեղեցիին մէջ, օրուան տօնին առթիւ։ Մայրաքաղաքիս շատ մը թաղերէն ուխտաւորներ փութացած էին Ամենափրկիչի եկեղեցին որ այս առթիւ լուսազարդուած էր։ Եկեղեցական արարողութեան ներկայ էին նաև Տ. Արիստակէս եպսկ. Վանքեան եւ Պուլկար երէց մը։ Ն. Սրբազնութիւնը ճաշու գիրքէն վերջ քարոզ մը խօսեցաւ պատշաճեցնելով Լուսաւորչի տօնին օրուան ընթերցուածը ուր Սողոմոն զեղեցիկ իմն կեանքի վրայ խորհրդածութիւն մը ընելով կեանքի արժէքը ի վեր հանած էր։ Ն. Սրբազնութիւնը մանաւորելով Ս. Լուսաւորչի կեանքը՝ յարեց թէ եկեղեցին իր երախտաւոր անձերու յիշատակը տարին քանի մը անգամ, կամ գէթ տարեկան տօնախմբութեամբ ի վեր կը հանէ։ Այսպէս յառաջանալով Ս. Լուսաւորչի կեանքին՝ նախ Հայ եկեղեցւոյ առաքելականութիւնը պարզեց, թաթէոսի և Բարթողիմէոսի քարոզութեամբ. և յարեց թէ Ս. Լուսաւորիչ կը ներկայանայ մեր հաւատքին իբր հիմնադիրը, որովհետև Թադէոսի քարոզութենէն վերջ պահ մը Հայ եկեղեցին պարագայից բերմամբ իր քրիստոնէութիւնը գրեթէ կորուսած էր, մինչեւ որ Ս. Լուսաւորիչ կը ներկայանայ իր քարոզութեամբ, և այս առթիւ յիշեց այն մեծ արդիւնքը՝ որ թէ իր քարոզութեամբ և թէ իր գրաւոր վաստակով իր մեծ օգտակարութիւնը ունեցած է։ Միանգամայն Ս. Լուսաւորիչ գիտցաւ Հայ եկեղեցւոյ առաքելական յաջորդութիւնը միշտ շարունակել. անցնելով անոր գործունէութեան՝ յիշեց թէ Ս. Լուսաւորիչ 400 եպիսկոպոսներ ձեռնադրած է, որով կարելի է գաղափար մը ունենալ թէ որչափ քահանաներ ու սարկաւագներ ունեցած է եկեղեցին սո՛սկ Ս. Լուսաւորչի գործունէութեամբ, եւ թէ որչա՛փ եկեղեցիներ ու վանքեր ունեցած է, ինչպէս արդէն աւանդած է Հայ եկեղեցական պատմութիւնը։ Ն. Սրբազնութիւնը Ս. Լուսաւորչի սրբակենցաղ կեանքը ի վեր հանելէ վերջ, պարզեց թէ իր կեանքին վերջը առանձնութեամբ անցուց և Հայ ժողովուրդը չը տեսաւ անոր ոչ թաղումը, ոչ ալ անոր հանգիստը, այնպէս որ Հայ եկեղեցիին համար կը ներկայանայ նոր իմն Մովսէս, ուր Իսրայէլի ժողովուրդն ալ իր նախամարգարտին վերջին կեանքը չի տեսաւ։ Այսպէս Ս. Լուսաւորչի առանձնացեալ կեանքը և իր նշխարաց գիւտը յառաջ բերելով՝ եզրակացուց թէ կրօնաւէս խորհրդաւոր յայտնութիւն մը կը պարզէ Ս. Լուսաւորչի անյայտ մահը, այնպէս որ Հայ ժողովուրդն սրտին և հոգեկան զգացումներուն մէջ կենդանի կը մնայ։ Ս. Պատրիարքը չի Մոռցաւ նաեւ Մայր Աթոռի նուիրականութիւնն ալ պարզել և այս առթիւ մաղթեց որ Ս. Լուսաւորչի հաստատած Առաքելական Աթոռը անխախտ մնայ և Հայ եկեղեցականութիւնը միշտ հեռուի այդ նուիրական աթոռին կանոններուն։ Եկեղեցական արարողութենէն վերջ, Ս. Պատրիարքը հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Տաճարին դրանը առջեւ, Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենաց և արեւշատութեան համար, որուն ներկաները ձայնակցեցան ամէններով։ Ն. Սրբազնութիւնը յետոյ պահ մը հանգիստ առնելով Դալաթիոյ Խնամակալութեան սենեակը, պատուասիրուեցաւ Խնամակալութեան անդամներուն կողմէ, ուրկէ վերջ մեկնեցաւ Բերայի իր բնակարանը։

∴ Ս. Պատրիարքը դրամական նուէրներ ըրաւ եկեղեցիին պաշտօնէից եւ աղքատներու։

ՌՈՒՍ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆը դեռ հրաման չէ տուած արտասահմանի եպիսկոպոսներուն Ս. Էջմիածին երթալը արտօնելու համար, հակառակ եղած դիմումներուն։ Գալով կալուածներու խնդրին ո՛չ Կովկասի Փոխարքան ո՛չ ալ Ներքին Գործոց Նախարարութիւնը տակաւին կարգադրութիւն մը չեն ըրած։ Ս. Հայրապետը, արդէն տկար, առօրեայ ստիպողական գործերով կը զբաղի։ Կը կարծուի թէ անցած շաբթու Փոխարքային հետ իր տեսակցութեան մէջ Ս. Հայրապետը պնդած է կալուածական և դպրոցական խնդիրներուն օր առաջ կարգադրութեան վրայ։

ԵՋԵԱՆՑԻ ԹԱՂՈՒՄԸ.— Մոսկուայէ կը գրեն.—Պեսարագոյ թեմական Առաջնորդ Տ. Ներսէս եպս.ի հրամանով, Մոսկուայի աւագերէցը Պոպովեան քհ. Բեգերպուրկ գնաց ներկայ ըլլալու Եզեանցի յուղարկաւորութեան։ Եզեանցի մարմինը Մոսկուա բերուեցաւ և ամսոյս 6ին, Հոգեգալստեան օրը թաղուեցաւ այստեղ, հանգուցեալին կամքին համեմատ։ Ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետին հրամանով Մոսկուա եկած էին թաղման ներկայ ըլլալու համար Տ. Ներսէս եպս. Բիշնէվէ, և Մուշէ վ. Նոր-Նախիջեւանէն։ Պատարագէն էր Տ. Ներսէս Սրբազան։ Պատարագէն վերջ դամբանականներ խօսեցան Տ. Մուշէ Վրդ., փաստաբան Ստեփան Մամիկոնեան և Բրօֆ. Խալաթեանց։ Երեք դամբանախօսներն ալ բացատրեցին թէ ո՛վ էր Եզեանց, կրթական ի՛նչ մեծ գործունէութիւն ունեցած է մեր մէջ և պարզեցին անոր կատարած լուրջ դերը օտար միջավայրի մէջ իր մայրենի Եկեղեցիին համար։ Հանդիսաւոր պատարագէն վերջ անգին բազմութիւն մը Եզեանցի դագաղը դուրս հանեց եկեղեցիէն և ուսամբարձ տարաւ մինչեւ մեռելական կառքը։ Հայ հոգեւորականութիւնը ոտքով գնաց գերեզմանատուն և տեղ տեղ պատշաճ ծիսական արարութիւններ կատարեց։ Եզեանցի դագաղը թաղուած էր 40 չափ պակներու մէջ։ Պակներ զրկած էին Ս. Էջմիածնայ Ճեմարանը, Լազարեան ճեմարանը, Պաթումի հայ հասարակութիւնը արծաթեայ պակ, Ախալցխայի հայ հասարակութիւնը, Ժողովրդական լուսաւորութեան Նախարարութեան ասիճանաւորներ, Վ. Ն. Մամանդով, Իզմիրեան մրցանակաբաշխութեան մասնաժողովը, Ն. Նախիջեւանի Հայ հասարակութիւնը, Սանասարեան վարժարանի Պոլսոյ վարչութիւնը, Բեղերսպուրկի եկեղեց. խորհուրդը, Պաքուի Մարդասիրական ընկերութիւնը, Մոսկուայի հայ հասարակութիւնը, Սանասարեան վարժարանը, Մոսկուայի Հայ եկեղեցիին խորհուրդը, Ժամարեան ընտանիքը, Ալէքսանդր Մանթաշեանց, ևն. ևն.։

∴ Հանգուցեալ Պ. Կարապետ Եզեանց 200000 ռուպլիի հարստութիւն մը թողուցած է, և ո՛և է կապ ըրած չըլլալով բարենպատակ հաստատութիւններու համար, ամբողջութիւնը կը ժառանգեն իր ծերունի եղբայրը, բժիշկ Տքդ. Եզեան, և իր քեռորդիները։

ԲԵՐԱՅԻ հանգուցեալ աւագերէց Տ. Գրիգոր աւագ քհ. Աճէմեան իր կենդանութեանը ձեռք մը պատարագի մեծարժէք զգեստ նուիրած է Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին, ուր հանդիսաւոր օրերու կը գործածուի։ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի տօնին առթիւ, նոյն եկեղեցիին մէջ երէկ ժամարար քահանան նոյն զգեստը կը կրէր, եւ թաղին քարոզիչ Տ. Հմայեակ Սրբազան իր քարոզին մէջ յիշատակելով այս պարագան, թուեց հանգուցեալ աւագերէցին ծառայութիւնները, «որ, ըսաւ, գոռոզ չէր, հպարտ չէր, և իր աւագերէցութեան բոլոր շրջանին մէջ, օրինակելի հեզութեամբ և խոնարհութեամբ կը վարուէր իր քահանայ եղբայրներուն հետ, այսպէսով սիրելի ըլլալով ամբողջ թաղեցիներուն։» Ն. Սրբազնութիւնը օրնելով յիշատակը այս բարի քահանային անդրադարձաւ եկեղեցականներու պարտականութեան վրայ եւ յորդոր կարդաց եկեղեցականներուն որոնք իրենց նիւթա՛յն կարողութեան համեմատ սանկ յիշատակներ նուիրեն Հայ եկեղեցիներու։ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին բաց ի Տ. Գրիգոր Ս. քհնյ.ի յիշատակ թողած այս զգեստէն, հանգուցեալ Յակոբ փաշայի Տիկնոջ նուիրած պատարագի զգեստը ունի իր ծանրագին զդեստ, ու այնքան հարուստ չէ եկեղեցական զգեստներու մասին։

ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿ. Վարժարանի քաղաքային ճիւղէն այս տարի հետեւեալ տասնըմէկ Հայ ուսանողները իրենց վերջին ,տարական քննութիւնները յաջողութեամբ անցուցած են և դեղագործական վկայական պիտի ստանան առաջիկայ Օգոստոսին, Տեարք, Սարգիս Սելեան, Արմենակ Հմայեակ Շահապեան, Մասիս Ամատեան, Անդրանիկ Վառվառեան, Սարգիս Բարսեղեան, Գրիգոր Դամալուբեան, Գէորգ Մածունեան, Միհրդատ Գուլումեան, Խաչիկ Շիշմանեան, Յակոբ Վարդերեսեան եւ Յարութիւն Կասեանեան։

ՀԱՅ-ՀՈՒՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ. — Շաբաթ օր Սաղըզ Աղամի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին գաւթին մէջ տեղի ունեցաւ Բերա, Զէյմէ փողոց հաստատուած, Բերց անարատ յղութեան վարժարանին տարեկան հանդէսը, նախագահութեամբ Կ. Պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազանի որուն շուրջ կը գտնուէին Տ. Տ. Հաճեան և Բիւրեան գերապայծառները, Վենետիկի և Վիէննայի Մխիթարեան վարդապետներէն շատեր ինչպէս նաեւ բազմաթիւ Հայ-հռոմէական վարդապետներ։ Հանդէսը սկսաւ ժամը Դին Համիտէ քայլերգով զոր ներկաները ուղղեցին յոտնկայս։ Յետոյ մանաւորապէս պատրաստուած բեմի մը վրայ, վարժարանին աշակերտուհիները թատերգութիւններ ներկայացուցին. թուրքերէն, հայերէն եւ ֆրանսերէն ճառեր կարդացին որոնցմէ վերջ տեղի ունեցաւ վկայականաց եւ մրցանակաց բաշխումը։ Վարժարանը ունի այս տարի 2 ընթացարար, Օրիորդք Ճիզմէճեան և Հօլասեան։ Հանդէսը փակուեցաւ Կ. Պատրիարքին պանդանչով։

ՏԻԿԻՆ Եւգինէ Փափազեան եւ քոյրը Օր. Պեզիկ Բիւրքճեան իրենց հանգուցեալ ծնողաց և եղբարց հոգւոյն համար մէկ ոսկի կը նուիրեն Գում Դարբուի Աղքատախնամին Խմբագրութեանս ձեռամբ։ Կը խնդրուի ընկալագիրով մը մէկ ոսկին զանձել թերթիս վարչութենէն։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐԸ

Բրօօsoս խմբագրական յօդուածով մը կը պարզէ Ցոյն վարժարանաց դասագիրքերու յոռի վիճակը ու այդ պատճառաւ աչակերտաց խմբական ու ծնողաց նիւթական վնասները ցոյց տալով, անոր վերջ մը տալ կ'առաջարկէ։ Ամէն դասատու քանի մը հեղինակութիւններ ունի՝ իրմէ բոլորովին տարբեր ու հակառակ մէթոտով պատրաստուած։ Գրավաճառներու հրապարակը լեցուած է թերի, առանց մէթոտի ու ճաշակի պատրաստուած դասագիրքերով, որոնք կ'սպասեն սպառումի։ Իւրաքանչիւր դասի համար կը պահանջուի մէկ երկու գիրքեր, բաւական տուաք, և ասոնց գինը հրատարակիչին չահադիտութենէն կախում ունի։ Սեպտեմբերին՝ երբ դպրոցները կը վերաբացուին՝ այդ պահուն՝ անկարելի է նոր դասագիրքեր հայթայթելու համար քաշած նեղութիւնները, մանաւանդ այն ծնողաց համար որոնք նիւթական լաւ վիճակ չունին։ Մեր գրավաճառութիւնը՝ ի մասս մեր իմացական զարգացման, առեւտուր մըն է, ուրկէ կ'օգտուին հրատարակիչ գրավաճառները միայն։ Հեղինակ դասատուները դրամագլուխ չունին, կ'ստիպուին իրենց գործը հրատարակիչներու ծախել և անոնք կը չահագործեն մեր դպրոցներու աչակերտները։

Այս խիստ արդարացի դիտողութեան արձագանգ կ'ըլլանք, անոր համար որ լիուլի կը պակսեցնէ նաեւ մեր դպրոցական դասագիրքերու վիճակը։ Տարին նոր, հեղինակութիւնը նոր։ Մէկէն գնէ աչակերտը, ո՞րը կարդայ, և որմէ՞ն օգտուի։ Ամէն հեղինակ կամ հրատարակիչ գերմարդկային ճիգեր կ'ընէ իր դասագիրքերը քչելու դպրոցներուն մէջ. ընտրութեան խնդիրը շատ երկրորդական տեղ մը կը գրաւէ, քանի որ դասագիրքերուն ամէնքն ալ Ուսումն. Խորհրդոյ պայմանագրական կնիքը կը պարունակեն անխիր եւ մանաւոր յանձնարարութեամբ մը կամ ազդեցութեամբ մը կը մտցուին դպրոցներէն ներս։

Դասագիրքերու գործը իր մասնաւորական կոչումէն շեղած, մտած է շուկայիկ մրցումի մը մէջ։ Ո՛վ որ աչքաբացութիւն ունի, ո՛վ որ շատ յարաբերութիւններ մակերեսն և ապրանք քչելուն եղանակը գիտէ, անիկա յաջող կը հանդիսանայ, և խեղճ ծնողքը որ անցեալ տարի հեղինակի մը մէկ դասագիրքին համար բաւական կլորիկ տասակ մը վճարած էր, այս տարի ալ կը ստիպուի նոր տուգանք մը վճարել ի նպաստ ուրիշ հեղինակի մը որ դպրոցական պաշտօնեաներու փոխոխութեան շնորհիւ կրցած է իր գործերը քչել։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՖԻՔԱԹ

Բուսումաթ էմանէթ ճէլիլէսի մուհասէպէ գալէմի միսէվվիտերիմէն սատէթլու Ահմէտ Սաադը պէյէ թէրֆիէն բիթպէյի ուլա սընրիքը սանիսի թէվֆին պույրուլմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ

Ատանա վիլայէթի մէրքէզ նահիյի ֆաղիլէթլու Մէհմէտ Թահիր էֆէնտիյէ թէպտիլէն իչիւնճի բիրինճի ռիթպէսէն Օսմանի նըշանը ալիսի ինան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԴՈՐՏՈՅ նախարար Մէմտուհ փաշա որ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով սկսաւ յաճախել իր պաշտօնատեղին։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆԸ. — Պոլսոյ աւստրեւմանառ դեսպան Պառոն տը Բալիչէ շաբաթ օր ծանեց իր Պոլսոյ դեսպան անուանուելուն 25 ամեայ յոբելեանը։ Այս առթիւ Եէնի-Դիւզի դեսպանատան մէջ նոյն առտու ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ։ Ընդունելութեան ներկայ էին դեսպանատան և հիւպատոսարանին բոլոր պաշտօնեաները, պահականաւին սպաները և Պոլսոյ Աւստրեւմանառ գաղութէն քառասուն հոգինոց պատուիրակութիւն մը որ մասնաւորաբար գացած էր։ Այս պատուիրակութեան մէջ էին Հրչէջ զօրաց ընդհ. հրամատար Զիչէնեի փաշա, Արեւելեան երկաթուղիներու ընդհ. տնօրէն Մ. Կրօս, Լոյտի ընկերութեան տնօրէնը, Հանր. Պարտքի Վարչութեան ասորիական պատուիրակը եւայլն։ Ընդունելութեան պահուն դեսպանատան խորհրդական Պառոն Սթուրցա բանախօսութեամբ մը ի վեր հանեց յոբելեարին ձիրքերը և սիրալիր բառերով մաղթանքներ ուղղեց։ Պ. տը Բալիչէ, պատասխանելով յայտարարեց թէ քսանը հինգ տարիէ ի վեր իր գործունէութիւնը աչխատութիւնը գացած է Օսմ. Կայսրութեան և իր երկրին միջեւ բարեկամական յարաբերութիւնները աւելի եւս ամրապնդել և իր այս հաւատարմական ծառայութեան համար արժանացած է Վեհ. Սուլթանին և Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր բարձր համարումին։ Դեսպանը երախտագիտութեամբ յիշեց Օսմ. կառավարութեան կողմէ թուրքիանակ աւստրիացիներուն և մաճառներուն ցոյց տրուած դիւրութիւններն և չնորհները և վերջացուց բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին և Ֆրանց-Եոսէֆ կայսեր համար։ Յետոյ Պոլսոյ Աւստրեւմանառ բարեսիրական Ընկերութեան նախագահ Մ. Սիկիրիա տօքթօր, առաջ գալով, յանուն Պոլսոյ գաղութին Պ. տը Բալիչէի մատոյց յոբելեանին ի յիշատակ պատրաստուած նուէրը որ ճերմակ մետաքսէ պահպանակի մը մէջ դրուած Պոլսոյ ամենագեղեցիկ տեսարաններուն մէկ ալպոմն է, չնորհաւորական ոսկեսատ ուղերձով մը։ Այս նուէրները դրուած են ոսկեքանդակ, արծաթապատ և ակնաղարդ արկղիկի մը մէջ, որ չինուած է Վիէննայի ամէնէն հռչակաւոր արուեստագէտներուն կողմէ։ Արկղիկը 80 սանտիմ երկայնք և 60 լայնք ունի, վրայի կափարիչին վրայ կայ մետալ մը Պոլսոյ Նաւահանգիստը և Ոսկեղջիւրը ներկայացնող։ Այս միտալին տակը դեսպանին ընտանեկան զինանշանը և անկէց ալ վար ոսկի և արծաթ գիրերով քանդակուած ձօն մը կայ։ Այս զարդարանքներուն մէջ թանկագին քարեր ալ գեղեղուած են։ Արկղիկին չորս կողմը կան դեսպանին ծնունդավայր՝ Կորիչ քաղաքին պատկերը, Եէնիդիւզի ամառնային դեսպանատան, Սկիւտարի և Բոսֆորիսի բարձրաքանդակ պատկերները։ Այս արկղիկը կը գտնուի արծաթով և ոսկիով չինուած խիստ գեղարուեստական սլանի մը վրայ։ Նուէրին յանձնումէն յետոյ, հրաւիրեալները առաջնորդուեցան չքասեղան, ուր խանդավառ բաժակաճառեր և մաղթանքներ ուղղուեցան յոբելեարին։

∴ Վեհ. Սուլթանին կողմէ աւագ արարողապետ Իպրահիմ փաշա Եէնի-գիւղի դեսպանատունը երթալով չնորհաւորեց դեսպան Պ. տը Բալիչէն։ Դեսպանը խնդրեց Իպրահիմ փաշայէ, իր խորին երախտագիտութիւնը և չնորհակալութիւնը մատուցանել յոտս Կայս. Գահոյից, Կայս. այս բարեհաճութեան առթիւ։ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին Գործոց Նախարարին կողմէ քարտուղար Թարգման Սէֆա և Սատէթին պէյերը չնորհաւորական այցելութիւն տուին դեսպանին։ Օսար բոլոր դեսպանները կամ գործակատարները, Պատրիարքարաններու ներկայացուցիչները և ուրիշ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ ալ չնորհաւորական այցելութիւն տուին դեսպանին։

∴ Ցարանց-Նոզէֆ կայսր հեռագիրով մը չնորհաւորեց Պ. տը Բալիչէն, իր 25 ամեայ յոբելեանին առթիւ։

∴ Պառոն տը Բալիչէ, անցեալ 1903 տարւոյն դեկտեմբեր 31ին ալ ստանց իր գիւանագիտական ասպարէզը մանելուն յիսնամեակը։ Շատ հաղուագիւտ է որ մարդ մը նոյն դեսպանական պաշտօնը վարէ անընդհատ 25 տարի, ինչպէս եղած է Պ. տը Բալիչէի համար։ Պառոնը ամբողջ 27 տարի Զինաստանի, Ճաբոնի, Սիամի դեսպանատուններուն եւ Վիէննայի Արտաքին Գործոց Նախարարութեան մէջ պաշտօնավարելէ ետք, 1880 յուլիս 15ին դեսպան անուանուած է Պոլսոյ ուր դեսպանական մարմնոյն բարձրագոյն անդամն է այսօր։

ԹՈՒՐԲԵԻՊՈՒԼԿԱՐ սահմանագլուխին ընդհ. քննիչ Համսի փաշա Սեւանիկէն Սկիւպ ժամանեց։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ իր չնորհակալութիւնը յայտնեց Բ. Դերան, այն համաձայնութեան համար որ գոյացած էր կառավարութեան եւ Պոլսոյ Քարափի ընկերութեան միջեւ, կարգ մը վէճի առարկայ եղող պարագաներուն կարգադրութիւնովը։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՄԷՋ. — Բումէլիի երեք նահանգներուն քարիւղի և ոգելից նիւթերու մթերանոցներու հասոյթը նոյն տեղերուն յատկացուեցաւ։

∴ Սեւանիկի կեդր. հիւանդանոցին մէջ եղածին պէս, Մանաստրի հիւանդանոցին համար ալ Բէօնթիկեանեան ճառագայթներու գործիքներ պիտի բերուին և այս առթիւ մասնաւոր յարգանք մը պիտի չինուի 20,000 ղրշ. ծախքով։

ՄԱԲՍԱՑԻՆ վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշա հրամայեց որ մաքսատուններու մէջ գործածուող երկրորդական պաշտօնեաները երեք կարգի բաժնուին և ըստ այնմ թոշակներ յատկացուին անոնց։ Այս առթիւ տոմար մը չինուելով պիտի ներկայացուի Ն. Վեսմութեան։

ՕՍՄ. ԴՈՐԴԵՐԸ. — Նիւ Եորքի օսմ. հիւպատոսը տեղեկագրեց Բ. Դերան թէ Պաղտատի և Մոսուլի մէջ պատրաստուած fեճար գորգերը մեծ յարգ ունին Նիւ Եորքի և Շիքակոյի մէջ, ուստի Թուրքիոյ ուրիշ կողմերը պատրաստուած գորգերն ալ եթէ անոնց պէս չինուին և ղրկուին, մեծ սպառում պիտի գտնեն։

ԻԶՄԻՐԻ հելլէնական դեր-հիւպատոս կարգուեցաւ Մ. Սիչիլիանի։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ. — Հրման տրուեցաւ թաղապետական իշխանութեանց արգիլել վաճառումը փողոցները և չուկաները ծախուած կարգ մը փտած և տնաս պտուղներուն, ինչպէս նաեւ դեղնած բանջարեղէններուն, նկատելով որ այս տաք օդերուն անոնք վտանգաւոր են հանրային առողջութեան։

ՄՈՒԿԵՐԸ ԵՒ ԿՍՏԱՂՈՒԹԻՒՆԸ. —Կայս. Միքրոպաղնական հաստատութեան անօրէն Տոքթ. Բէմլինկէր վերջերս կարեւոր յայտարարութիւն մը ըրաւ Բարիզի կենսաբանական կաճառին առջեւ։ Դեռատի աղջիկ մը երբ մուկ մը կը հալածէր, կենդանին անոր մատը կը խածնէ։ Խեղճ աղջիկը վեց ամիս ետք կատաղութեան ախտէն չարաչար կը մեռնի։ Հաստատուելով որ աղջիկը չէր խածնուած ո և է կատաղ չունէ կամ կատուէ, բնական էր որ հետեւցուեցաւ թէ մուկէն առած է։ Իրա՛ւ է թէ ախտին երեւումը շատ ուշացած է, այսինքն 6 ամիս, և տեղութիւնն ալ 9 օր եղած է, սակայն ասոր պատճառն էր նախ վէրքին մէջ մնած կապտութեան միքրոպին նուազութիւնը և երկրորդ այս միքրոպին՝ ուրիշ կենդանիէ մը մուկին փոխանցուելով իր սատկութիւնը կորսնցուցած ըլլալը։ Մուկը խիստ ընդունակ է եղեր կապտութեան մանրէին։ Մարդիկ կան որոնք առանց ո և է կենդանիէ խածնուելու, յանկարծ կատաղութեան ախտանիշեր ցոյց կուտան։ Ասիկայ կը վերագրուի մուկերու խածնումին։ Իրաւ է թէ հաղուագիւտ է որ կատղած չուն մը կամ կատու մը խածնէ մուկ մը և այս մուկն ալ գայ մարդ մը խածնէ։ Սակայն որչա՛փ ալ հաղուագիւտ՝ անա պարագաները կան մէջտեղը, մանաւանդ որ մէկ մուկ մը կրնայ իրեն պէս բազմաթիւ մուկերու ներարկել միքրոպը։ Հետեւաբար պէտք է միշտ սատկեցնել մուկերը։

ՆՈՒԱԶՈՒՐԴ.— Ներկայ տարւոյ ընտանի անասուններու համար քի գործողութեան վերաբերեալ թուղթերու և տեղեկագիրներու տպագրութիւնը նուազագոյնի դրուած է։ Դիմել Զիմնորական Սպասաւորութեան հաշուակալութեան ճիւղին, ուր այսօր պիտի սկսի նուազագոյնը եւ պիտի աւարտի ամսոյս 11ին։

∴ Սրբազնի նեւարանին համար պէտք եղած կաթսաներու եւ պղտպատէ եւ երկաթէ ուրիշ նիւթեղէններու վերջին նուազագոյնը տեղի պիտի ունենայ ամսոյս 8ին։ Դիմել Կայս. Պալատին մէջ գումարուող ծովային չինութեանց յանձնաժողովին։

ՄԵԿՆՈՒՄ. — Հրամատ էֆ. Լսաեան այս իրիկուան կառախումբով Մանչէսթր կ'ուղեւորի առեւտրական գործերով։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՔՈՆՔՈՐՏԱԹՈՅԻ ԿՆՔՈՒՄ. — Իպտամ կ'ըսէ թէ առեւտր. Բ. դատարանը վաւերացուցեր է Դալաթիա, Մանմուտիէ ճատէսի, Աբրահամեան եղբարց մնակութեան առթիւ, պահանջատէրերուն կողմէ կնքուած konkorsաթն։

ԴՍՏԱՍՏԱՆ.—Կիրասանի նահանգաստան պաշտօնեաներէն ոմանք դատաստանի ենթարկուեցան, նոյն նահանգաստունը յանձնուած դրամագրարի մը ոսկիները հանուելով մէճիտիէի քառասուներ դրուած ըլլալուն համար։

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Բերա, Հալէպի խան բնակող հասարակ Լէոն պէյի սենեակէն կարգ մը իրեղէններ գողցուած են, արկղը եւ սնուցիները կոտրելէ ետք։ Գողը կը կարծուի գրաչի յարկաբաժինը բնակող գեղագործ Լամպրիտիսի սղտաւորը Եանքոն։

ՕԴԵՐԸ.—Տարերը միշտ անտանելի են Պոլսոյ մէջ։ Շաբաթ օր Ջերմաչափը չուքի մէջ 38 էր եւ արեւի մէջ 40։ Բանայոդ անուն Յոյն մը, Սիրքէճիի կայարանին մօտ յանկարծ ինքզինքը կրակնցուց եւ գետին ինկաւ։ Մարդը անմիջապէս վերցուեցաւ եւ կայարան տարուեցաւ, ուր բժշկական երեք ժամուան դարմանումէ մը ետք հաղիւ խելքը գլխը եկաւ։

∴ Դաւառներու մէջ ալ տեղ տեղ անօրինակ տաք կ'ընէ։ Միւս կողմէ սակայն տեղ տեղ ալ կարկուտ կը տեղայ։ Այսպէս, անցեալները Էսքիշէհիր նահանգին զանազան կողմերը կարկուտի տեղատարափ մը գալով ցանքերը մասամբ վնասցուցած և Մէրիչ գետն ալ յորդելով բոլորովին քանդած է եղերքի եղիպտացորենի, սուսամի և թէշնակերի արտերը։ Քոսովայէն կը գրեն թէ տեղատարափէ մը Բէօրրիլիի մէկ գետակը յորդելով չուկային մէջ 5 խանութ փլցուցած, վաճառքները քչած և պատանի մը խեղդուած է։ Կարկուտը այնքան չատ ինկած է որ շատ տեղ իր խաւը օրերով մնացած է մեծապէս վնասնելով բերքերը։ Տեղատարափէն և գետակներու յորդումէն չորս գիւղեր լիճի վիճակ ստացած են։

ՀՐԴԵՀ.— Երէկ, ժամը 11 ու կէսին, Դալաթիա, Արապ-Ճամի, Պազըր փողոց, հելլէնապատակ Բէրիկլէսի սեվկանտիրիանը եղող և Եօրկանճը Հաֆիզ Մէհմէտ էֆ.ի վարձու բռնած քարուկիր խոտի մթերանոցէն հրդեհ ծագելով, մի միայն խոտերը այրած ու հրդեհին առաջքը առնուած է։

ՅՈՒՄԱՀԱՏ. — Ֆաթիհի կողմը բնակող Խուրշիտ էֆ. առջի գիշեր դաշոյնով ինքզինքը վիրաւորեց կոկորդէն։ Վիճակը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։ Յուսահատութեան շարժառիթը յայտնի չէ։

ԽԵՂԴՈՒՄԱԾ. — Առջի իրիկուն, Ֆէնէր-Պաղչէի առջեւ ծով մտած էր Հանրագուտ չինութեանց նախարարութեան բեռնակիրներէն Իսմայիլ որ անխոհեմաբար, բացերը գացած ըլլալով, հոսանքի բռնուեցաւ և խեղդուեցաւ։

ԴՍԱԿԱՀԱՏ. — Բանակատ Մէհմէտ Ֆուատ, շաբաթ օր Պէշիկթաշի նաւամատոյցին առջեւ Իպրահիմ էֆ. անուն մէկու մը ոսկի ժամացոյցն ու շղթան չորթելով կը նետուի Սկիւտար գացող շոգենաւը։ Իպրահիմ էֆ. չփոթած կը սկսի պօռալ կանչել, բայց մէկը կ'ըսէ թէ քսակատը շոգենաւը մտած է, որով ինք ալ նետուէն կը մտնէ և հոն բռնել կուտայ մարդը։ Ոստիկանները ի զուր կը խուզարկեն քսակատտին վրայ, ո՛չ ժամացոյց կար՝ չ շղթայ։ Սկիւտար տարուելով հոն նորէն կը խուզարկուի մարդը որուն վրայէն այս անգամ կ'ելլեն ադամանդ մատնի մը, փողկապի սեղ մը, արծաթ ժամացոյց մը, համրիչ մը, երկու ակնոց, չորս անդ. ոսկի եւ ֆէսին տակէն ալ Իպրահիմ էֆ.ի ժամացոյցն ու շղթան։

ԲԱՄՊԱԿ

Շաբաթ օրուան հեռագիր

Սրօթ 5.79

ՄԷՃԷԼԼԷ

ԿԱՄ

ՕՍՄ. ԲԱՂԱԳԱՑԻՆ ՕՐԻՆԱԳԻՐՔ

Թարգմանեց

Ա. ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԹՈՓՎԱՑԵԱՆ

Գեղեցկագիր 30 ղրուշ

Հայերէն թարգմանութիւնը, բնագրին արտասանութեան հետ դէմ առ դէմ տպուած, 30 ղրշ.ի կը ծախսուի Ց. Մ. Սեթեան կազմատուն-Թղթավաճառանոցը, Զաղմաճըլար, Զիւմպիւլիւ խանի դրան կից։ Գտնուելիք խանձարարութիւնը փոքրով կը կատարուին։ Թղթատարի ծախքն է 6 ղրշ.։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՄԱՏԻՏ, 16 Յուլիս. — Սպանիա կան կառավարութիւնը ընդունեց մասնակցութիւնը մարօքեան բանակցութեանց։

ՊԵՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը չնորհաւորեց Պիւլով իշխանը Մարօքի խնդրոյ մասին ֆրանքեւերման համաձայնութեան եզրակացութեան համար։

ՄԱՏԻՏ. — Մ. Բէվէրթէր ընդունած չըլլալով Սպանիոյ ելմտական նախարարի պաշտօնը, Մ. Էչէրակայ յանձնուեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Երիտասարդ մը, որ քաջ թուրքերէն գիտէ և առեւտրական կեանքի մէջ փորձառութիւն ստացած է, կը փափաքի համեստ չաբաթականով մը պաշտօն ստանձնել ո՛և է վաճառատան կամ գրասենեկի մէջ։ Դիմել Խմբագրութեան։

ՄՈՒՍԱՎԱՎԷՐ ԲԷՐԱԳԳԸ

ԹՈՒՐԲ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Կը հրատարակուի ամէն հինգշաբթի Գրական, Գիտական, Առողջապահական և Տնտեսագիտական բովանդակութիւնով։ Բերանքչիւր փիւ զարդարուած է երկու երեք կտոր ժամանակութեան ունեցող խիստ յաջող պատկերներով։ Հրապարակին վրայ գտնուած է՝ն ատան ո է՝ն չատ սպառող թուրքերէն չարաթաթերթն է որ մեծադիր էջերով և գեղեցիկ կազմով մը կը ծախուի միմիայն 10 փարայի։ Տարեկան բաժնեգինն է թղթատարի ծախքով, 12½ ղրշ։ Արտասահման 4 ֆրանք։ Հասցէ՝ Կ. Պոլիս Պապ Սէյի ճատէսի թիւ 44 ԱՍԸՐ Գրատուն (Գ. Գ. Գայսէրեան)։ 10—

ԶԻՇԹԼԻԿԻ ՊԱՐՏԷԶԸ

Սկիւտար Պաղլար Պաշի

Սկիւտարի զուսաւէր արգոյ հասարակութեան հաճելի ժամանց մը հայթայթելու յուսով այս անգամ պարտէզին կարգ ու սարքին, ըմպելիներու ազնու

ԳՐԵՑ
ՍԴԻՍԼԷՆՍԷՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ՍԻՄՈՆ ԶԱՀՈՒԼԻԵՐՋԱՆՑ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Դէպի Գանձի Կղզին

ԺԶ.

ԱՄԲՈՑԻԿԸ

(Տոքտորին պատմութիւնը)

Բայց ինչ որ կը հրապուրէր զիս մանաւանդ, աղբիւրն էր։ Պէտք է ըսել որ ամէն պաշար ունէինք Իսպանեսլայի մէջ և միայն ջուրը կը պակսէր։ Այդ ջուրէն մեր նաւը տանելու միջոցներուն վրայ կը խորհէի երբ զարմանալի մը ձայնը օդը պատռուեց։ Սկսնակ մը չէի այլևս և յաճախ մահը չատ մօտէն տեսած էի։ Բրմպրըլէնսի դուքսին հրամանին տակ ծառայած է Ֆոնդրնուայի մէջ վիրաւորուած ըլլալով, և սակայն այս ձայնը սարսափահար ըրաւ զիս։

— Խնդմ ժիմին օգնութեան ձայնն է, ըսի ինքնիրենս։

Թժիկի մը որ միւսնոյն ատեն ծերունի զինուոր մն է, իսկոյն կուտայ իր որոշումը։ Առանց վայրկեան մը կորսնցնելու, եզերք դարձայ և նաւակին մէջ նետուեցայ։ Հընդրը բարեբաղդաբար լաւ թի քաշող մըն էր։ Նաւակը պարզապէս կը թռէր ջուրին վրայ։ Իսկոյն մօտեցաւ առագաստանաւին և ես կամրջակին վրայ ցատկեցի ելայ։ Ամէնքն ալ յուզուած էին։ Սքուայրը, ճեր ճերմակ կտրած և գլուխը ծռած, կը խորհէր այն վտանգին վրայ ուր ձգած էր մեզ։ Խե՛ղճ մարդը։ Նաւաղներէն մէկն ալ գրեթէ նոյն վիճակին մէջ կը գտնուէր։

— Ահաւասիկ նաւազ մը, որուն համար նոր են այս ամէն բաները, ըսաւ նաւապետը աչքին պոչովը ցոյց տալով զանիկա ինծի։ Գրէթէ նուազեցաւ երբ այն զարհուրելի աղաղակը լսեց։

Նաւապետին հաղորդեցի տեսածներս և այն ծրագիրը զոր յղացած էի։ Նաւապետը իսկոյն ընդունեց ծրագիրս։ Կը մնար անյապաղ գործադրել զայն։ Նախ ծերունի Բրտրիւթը պահակ կեցուցինք սալօնէն յառաջկողմը տանող անցքին մէջ, պատնէշի համար անկողին մը դնելով վանդակորմին առջեւ։ չորս հատ լեցուն հրացան դնելով իր մօտը։ Հընդրը նաւակը տարաւ նաւուն յետնակողմին պատուհանին տակ և Ճոյսի օգնութեամբ հրացան, ռաղամանիթ, պիսքիւի, խոզի աղած միս, տակառ մը քսենաք և դեղերու թանկագին տուփս նաւակին մէջ դրի։ Այս միջոցին, Սքուայրն ու Նաւապետը կամրջակին վրայ մնացած էին։ Երբ վայրկեանը եկաւ, Մր. Սմոլէդ խօսքը նաւաղներու երկրորդ պետին ուղղելով ըսաւ,

— Մր. Հէնսա, կը տեսնէք որ երկու հոգի ենք և իւրաքանչիւրս երկու հրացան ունինք։ Եթէ ձեր վեցէն մէկը դժբախտութիւնը ունենայ ո՛ և է նշան մը ընելու, կ'իմացնեմ ձեզի որ գործը լմնցած է։

Այս աղդարարութիւնը զարմանք պատճառեց այդ վեց մարդոց, որոնք պահ մը իրարու հետ խորհրդակցեցան և յետոյ յանկարծ նետուեցան նաւուն ետևը։ Անչուչտ կը յուսային յանկարծակիի բերել մեզ։

Դեղարանս նաև Եւրոպական ասն մը հետ ալ բանակցած ըլլալով, ամէն յարթաւ Զուիցերիական թարմ պատուաստի թիւպեր (ասր գալէմի) կը հասնին բօսթոյով և գաւառային յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

Թիւնք նաև ամէն օր Դեղարանս յանախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն մասնաւորապէս ծանօթ Բժիշկ ԱՂԼԱՀՎԵՐՏԻ էին՝ որ ամէն Դ. Ն. Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իր ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբը դեղարանիս մասնաւոր դարմանարարքն։

Ահա մասամբ մը պարզելով Դեղարանիս ներկայ վիճակը կը յուսանք թէ արդոյ յանախորդները ինչպէս ցաղդ, չէտ այսու հետ միշտ պիտի չարունակեն իրենց վստահութիւնը Դեղարանիս նկատմամբ, և փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ ուղղակի պիտի այցելեն Դեղարանս, ուր ամէն տեսակ դիւրութիւն՝ նոր պիտի ընծայուին իրենց կատարելապէս գոհ թողելու համար, քանի որ Դեղարանիս սկզբունքը եղած է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍԳԱՍ 50 20

ԳՈՐԾԻ ՄԱՐԴՈՒՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

Ֆիլատելֆիա մասնաւոր ծանուցագիրը որ վերարտադրուած է Մէարիֆի բարգրագոյն հրամանաւ, այս անգամ բոլորովին սպառած ըլլալով, 1906րդ տարուան սպառութեան առթիւ որոշած ենք նոյնիսկ ցոյց տալ Պոլսոյ մէջ գործող պատուաւոր ու փնտռուած վաճառականին, ինչպէս նաև ապահովագրական ընկերութիւնն ամէնէն վստահելիին հասցէն ու անուն գործելու եղանակը, Օսմանեան քաղաքներուն ու գիւղաքաղաքներուն մէջ գործող այն ամէն գործի մարդոց՝ որոնք ի՛նչ փնտռեն վաճառելի ընկերութիւնը, վաճառականը ու սեղանաւորը։

Մանուցագիր օրացոյցը խնամուած կազմով ու սիրուն զարդոյկի մը ձեւով պիտի պատրաստուի ու պիտի վաճառուի միայն երեք դրշի։ այս գնով պիտի զրկուի նաեւ ամենահաւատարիմ գաւառներէն ապպարդներուն, կը բաւէ որ իր հասցէին հետ մէկտեղ զրկած ըլլայ երեք դահեկանի նամակադրոշմ, որուն փոխարէն պիտի ստանայ առաջնորդ օրացոյց մը, ցոյց տուող փնտռուած ընկերութիւնը, վաճառականը ու սեղանաւորը։

Հետեւաբար ներկայիս կը ծանուցուի Պոլսոյ մէջ գործող ընկերութիւններու, վաճառականներու ու այն ամէն գործի մարդոց, որպէս զի իրենց գործը ու գործառնութիւնը աւելի ընդարձակ ունենալու ու լաւ ճանչցուելու համար ներկայացուած միակ ու գեղեցիկ առիթէն օգտուին, մեզի տալով կամ զրկելով իրենց ծանուցումները կարելի եղածին չափ չուտ, քանի որ ծանուցագրին մէջ ծանուցումներուն համար բացուած էջերը զոցուելէ վերջ չենք կրնար ընդունիլ ոՀԷ ծանուցում, ինչ գնով որ ալ եղած ըլլայ։

Ծանուցագրին մէջ ծանուցում ունեցող անձնաւորութիւնք 1էն 10ական օրինակ պիտի ստանան տպագրուելէ անմիջապէս վերջ, որոնց իւրաքանչիւրին վրայ փակցուած դրոշմը պիտի համապատասխանէ նոր կանոնագրութեան վերջին պահանջումին։

Ծանուցման մը արժէքին փոխարէն տրուած ու յատկապէս տպուած ընկալագիրը պէտք է կրէ մեր ձեռագիր սաթրագրութիւնը ու գրաստնս մասնաւոր կնիքը քսան փարանոց դրոշմի վրայ։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՍԿԻԵԱՆ
10—6 Սիրէճեի, Խորասանեան խան

ՏԱՐՐԱԼՈՒԾՄԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Ստորագրեալ տարրալուծական քրնութենէ մը անցնցի 500 կրամոց չիւի մը ձէթ։ Շիւին վրայի էթիքէթը հետեւեալ արձանագրութիւնը կը կրէր։ «Զատած և մաքրուած Թրքական ձէթ, Նիքօլաքի Բարատօրէլ։ Հոցէ Եաղ Իսկլէսի, Պոլիս, Նօ. 29»։

Ն-ին և առաջ սկսայ փորձեր ընել որոշելու համար անոր բնագիտական յատկութիւնները. գոյնը՝ դեղին կանչի զարնող, անխառն, թափանցիկ, ախորժահամ և անուշահամ, թեթեւ մը հոտաւէտ։ Զէրօէն քանի մը աստիճան վեր կը բիւրեղանայ։ Ալքոլի մէջ կը լուծուի։ 55 վայրկեանի մէջ հասաւուն վիճակի կը վերածուի։ Խտութիւնը 0,9168։ Ջրաբմէթրի աստիճանը 49.50։

Այս փորձերուն ձեռնարկեցինք Պուռէի և Պառպի դրութեանց համաձայն։ Եւ հաստատեցինք թէ այս իւղը կը ներկայացնէ անխարդախ, զուտ իւղի մը յատկութիւնները։

Բաղադրութիւնն է.— Մարկարին՝ 28 առ հարիւր, Օլէին՝ 72 առ հարիւր։

Նպատակութիւն.— Վերոյիշեալ գիտական խուզարկութեանց արդիւնքին համաձայն կը յայտարարեմ թէ, Ն. Բարատօրէլի վաճառատան մէջ վերոյիշեալ մաքրոյով և էթիքէթով ծախուած ձէթը առաջին կարգի անուանդ մըն է համաձայն գիտութեան և առողջապահութեան։ Վերլուծած ձէթի նմոյշին մնացեալ մասը կնքելով զրկեցի Գ. Ն. Բարատօրէլին, որպէս զի չը հաւազուողներուն ցոյց տայ։

ՏՐ. ԾԱՆՆԻ

Այս ընտիր ձիթաւիղը Թիթեղեայ գոց տուփերու մէջ կը ծախուի իր նախկին գնովը՝ այսինքն օքան 8 դրուշի։ Կը գտնուի ամէն մեծ նպարավաճառներու քով և կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը իբրեւ առողջապահիկ իւղ։ 10 – 9

ՉԱՐԵՀ ԴԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՃԻ - ԱՏԱՄՆԱՒՈՃԻ

Վկայեալ Լիոնի վարժարանէն, եւ նախկին օբէրպաքօր Բարիզի հիւանդանոցների

Կ'ընդունի հիւանդներ ամէն օր ժամը 9—5 (ր. ե.) իր բնակարանին մէջ, Բերա, Մեծ Պողոտային վրայ Մանէի դեղարանին դիմացը Պէօյ-ի Բարմաք Փարու Թիւ 2։ Երեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը տղքատաց տկոյ քաջալերի։

14—20

ԳԼԽՈՒ ՑԱՒՆ ՈՒ ՄԵԼԱՄԱՂՁՈՏՈՒԹԻՒՆԸ

բնական հետեւանքներն են պնդութեան։ Ուստի, տնէհրաժեշտ է որպէսզի կանոնաւոր գործողութիւնը ապահովել։ Ասոր համար, գլխու ցաւէ ու մելամաղձոտութենէ տառապողներուն կը յանձնարարենք գործածել ԹՐԻՊԼԻՐԱՆ անուն կոկղացուցիչ դեղը։ Ան իրիկուան ճաշին մէջ, քիչ մը ջուրի, կաթի, գինիի կամ գարեջուրի մէջ սուրճի գդալ մը Թրիպլիրան խառնելով խմելը կը բաւէ անհնազանդելու համար ամէնէն յամառ պնդութիւնն և անոր հետեւանք եղող վիւանդութիւնները, ինչ որ ա՛լ խիթ և ո՛չ ալ լուծմունք կը պատճառէ և կղկղանքը կը կանոնաւորէ։ Թրիպլիրանի կոկղացուցիչ ազդեցութիւնը ամէն օրուան հետեւեալ առաւոտ կը տեսնուի։ Այս դեղը երբ կանոնաւորաբար և երկար ժամանակ գործածուի, բոլորովին կ'արգիլէ պնդութեան և անոր հետեւանքը եղող հիւանդութիւններուն վերադարձը և լուծողականներուն նման օ՛չ ադիքները կը շարքնեցնէ և ոչ ալ զանոնք կը հիւծէ։

Պէտք է ուշադրութիւն ընել չիշերուն վրայի թուղթերուն ստորագրութեան։ —

Maison L. Frere, 19 Rue Jacob, Paris

Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ Մասնաւորապէս կը յանձնարարուի այն տիկիններուն որոնք պնդութեան դէմ կը մաքառին։ Թրիպլիրանի գործածութիւնը օրական հոգիս 20 փր.ի ծախս կը պատճառէ։ 18—15

ԶԱՆԳԱՇԵԻՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Սգերլիճ

Դրամագլուխ	12,000,000
Տարեկան հասոյթ	3,986,000

Անգլ. ապահովագրական ընկերութիւն հրդեհի դէմ եւ կեանքի վրայ

Որ այժմ ձուլուած է ՌՕՃԸԼ ապահովագրական ընկերութեան հետ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեփականութիւններու վրայ, — քարէէն և փայտէէն կալուածներ, առեւտրական թուղթեր, ապրանքներ, եւն. եւն.։

Լանքաշիր միշտ նպաստաւոր եղած է ամէն կարուստ արագ և արդար կերպով կարգադրելուն համար։

Իր դրամագլխին՝ 12,000,000 անգլ. ոսկի բարձր թիւը բացարձակ ապահովութիւն մը կ'երաշխաւորէ ապահովագրեալներուն։

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԼԻՎԷՐՈՒԻԼ, թիւ 1՝ ՆՕՐ ՃՕՆ ՍԹՐԻԹ
ԼՈՆՏՈՆ, 28՝ ԼՕՐԳԱՐԴ ՍԹՐԻԹ

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ՊՕՅՆ ՍԱԼԼԱՂԻ ԾԻՐ ԷՋՆ.
Նօ. 4 և 5 Թիւրիք Թիւնէլ խան
Դեր. Գործակալ Էֆիրնէի
ՄԱԳՈՒՍ Ց. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

Ուրիշ դեր գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

50—9

ՏՔԴ. Կ. ՄՈՒԹԱՖԵԱՆ

Երկարաձեայ փորձառութեամբը քաջածանօթ Տքդ. Կ. Մութաֆեան էֆ. իր բնակութիւնը Բերա, Բանկալթի ճառաէսի, Թրամուէյի գծին վրայ Թիւ 67 առ.ը փոխադրած ըլլալով, հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր մինչեւ կէս օր առանց մէջ. ուր չորեքշաբթի օրերը ժամը 2էն մինչեւ 5 աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ։ Եւ իր Պոլսոյ յաճախորդ ներուն դիւրութիւն մը ըլլալու համար, կէս օրէն վերջը մինչեւ իրիկուն կը գտնուի Կէօզ Փաչա, Պալի Փաչա Եօգուշի գլուխը, Կարապետ էֆ. Պէրպերեանի դեղարանը, ուր երկուշաբթի օրերը ձրիաբար կը խնամէ աղքատները։

20—18

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաճիւղ Ղալաթիոյ.— Քամօնսօ խան։

Պոլսոյ Գործակալութիւն.— Գաբրրոն օղու բասմաին դիմաց Աշիր էֆ. Քիւրիւդճեան փողոց։

Պոլսոյ Գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաև գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն ինչպէս և Արտասահմանի համար։ 37—50

ԱԶԴՈՒ ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ՓՈՇԻ ՓՏՈՒՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

Կ'ուզէ՞ք հանգիստ ու մրջիւն-մրջիւն ինանալ ու ազատիլ սա ատեռուն մրջաւեռուն տուած չարչարանքներեն, ԴԻՄՆՅԵՔ ՈՒՂՂԱԿԻ

ԹԱՔԻԿ ՖԷՍԱՃԵԱՆԻ

ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մանուս Փաշա Պաշի. «Պօղոսյանի»ին դէմ, թիւ 261

ուր հոն պիտի գտնէք թարմ և առաջին տեսակէն խիստ ազդու Ցավազանչի միակ միջատասպան փոշի, որ վայրկենապէս կ'սպաննէ ու կ'ոչնչացնէ, մլուկը, լուն (իրէ), ոջիլը, ճանճը, մժեղը (սիվրիսինէք), Ուսինը (կիւվէ), բըրբրը, ցորենի-ուտիչը և ուրիշ խէր մը մանր միջատներ ու ճճիներ. այն փոշիները մեծ ու պզտիկ մանաւոր առուներու մէջ դրուած պատրաստ կը ծախուին։ Ուստի ամէն ոնանք որոնք պէտք ունին ազդու միջատասպան փոշիի և կ'ուզեն գիշերները անաչիկանալու քնանալ և առդջութիւնին չը խանգարուած արթնանալ թող հանին դնեն դեղարանս գնելով ասանի մը փոշի, քանի որ այս տեսակ պէտք մը գտնելու համար դեղարանս ունի իր դիւրութիւնը Պոլսոյ կարեւոր և եղերքն մէկ տեղը գտնս ելովը։ Աւելորդ նկատած չենք ըլլար հոս անգամ մը ևս յիշեցնելու թէ՝ Դեղարանս որ Պաս. հասարակութեան շնորհս քիչ ժամանակուան մէջ ներմ ընդունելութեան արժանացաւ իր ուղղամիտ գործունէութեամբ թիւնք մը միջատասպանով իր նպատակին, այն է դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գիներու չափաւորութեամբ և որ աւելին է արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ միշտ գոհ ձգելով իր ազնիւ յաճախորդները։

Դեղարանս նաև Եւրոպական ասն մը հետ ալ բանակցած ըլլալով, ամէն յարթաւ Զուիցերիական թարմ պատուաստի թիւպեր (ասր գալէմի) կը հասնին բօսթոյով և գաւառային յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

Թիւնք նաև ամէն օր Դեղարանս յաճախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն մասնաւորապէս ծանօթ Բժիշկ ԱՂԼԱՀՎԵՐՏԻ էն՝ որ ամէն Դ. Ն. Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իր ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբը դեղարանիս մասնաւոր դարմանարարքն։

Ահա մասամբ մը պարզելով Դեղարանիս ներկայ վիճակը կը յուսանք թէ արդոյ յաճախորդները ինչպէս ցաղդ, չէտ այսու հետ միշտ պիտի չարունակեն իրենց վստահութիւնը Դեղարանիս նկատմամբ, և փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ ուղղակի պիտի այցելեն Դեղարանս, ուր ամէն տեսակ դիւրութիւն՝ նոր պիտի ընծայուին իրենց կատարելապէս գոհ թողելու համար, քանի որ Դեղարանիս սկզբունքը եղած է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍԳԱՍ 50 20

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ ալիւորիս ամէն կողմը տարածուած են. և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՍԱՍԼՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց Թիւ 34 կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեդրոնական գրասենեակներ հոս վերջ նշանին սարքուած են։

ԲԵՐԱ	(Շիտակ ճամբայ, Պօ՛ն-Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին
	(Շիտակ ճամբայ, Կալաթա Սէրայի Լիսէնի դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ	(Սիսկէր խան Թրանէլիին ետեւ։
	(Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ	(Սուլթան Համամ Թիւ 2։
	(Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ Թիւ 36։
ՍԿՈՒՏԱՐ	(Զարյը Պոյու Թիւ 140։ 17 – 50

ԼԱ ԻՆԻՕՆ Է ԼԸ ՖԷՆԻՐԻՍ ԷՍՊԱՆԵՕԼ

La Union et le Phénix Espagnol

ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ	Բարիզի իր կալուածները	Պահեստի գումար
12,000,000 ՖՐ.	7,000,000 ՖՐ.	59,000,000 ՖՐ.

Ամսական 2 ֆր.ի վճարման փոխարէն, 20 տարի վերջը «ԼԱ ԻՆԻՕՆ Է ԼԸ ՖԷՆԻՐԻՍ ԷՍՊԱՆԵՕԼ» ապահովագրական ընկերութիւնը կը խ ատանայ 600 ֆր. վճարել ապահովագրեալին։

Եթէ պայմանագրին լր նատ էն առաջ, ապահովագրեալը մեռնի, ընկերութիւնը մինչեւ մահուան օրը վճարուած ապահովագրիններ (բռիմ) ամբողջովին կը հատուցանէ առանց ուշոսի։

Եթէ ապահովագրեալը 3 տարի վճարելէ վերջ, ապահովագրութիւնը ուզէ դադրեցնել ընկերութիւնը մէն մի 24 ֆր.ի փոխարէն 30 ֆրանք կը հատուցանէ տոկոսով՝ պայմանագրին լրանալէն ետքը, սակայն եթէ ուզէ անմիջապէս ետ առնել իր դրամը, այն ատեն փոքր զեղչ մը կ'ըլլայ։

Ապահովագրեալ մը, 3 տարի վերջը, իր պայմանագիրը ընկերութեան դրաւ տալով՝ կրնայ փոխառութիւն ընել չնչին տոկոսով։

600 ֆր.նոց մէն մի պայմանագիր գաղդիական «Բրեսի Ֆոնսիէ» կամ «Վիլ տը Բառի» պարգեւաւոր պարտաթուղթերուն մէկ թիւք կը կրէ, օրուն վիճակելիք պարգեւին քաղաքորդ մասը ապահովագրեալին իրաւունքն է։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Ապահովագրեալ մը ամսական 2 ֆր. (9½ գր.) վճարելով, 20 տարի վերջը (480 ֆր.ի տեղ) 600) ֆր. կ'ստանայ եթէ ողջ մնայ։ Ի դէպ մահուան, իր ետեւէ դրամները իր ժառանգորդը կ'առնէ առանց տոկոսի, մեծամեծ պարգեւներ չտեղու բաղդն ալ վայելելով։ — Հայր մը իր նորածին զաւկին համար ամսական 2 ֆր. վճարելով, 20 տարի վերջը 600 ֆրանքով կ'օժտէ զայն, իսկ եթէ բաղդն ալ ժպտի, իր թիւին վիճակելիք մեծ պարգեւն ալ կ'ստանայ։

Ծանօթ.— Դաղդիական «Բրէսի Ֆոնսիէ» և «Վիլ տը Բառի» պարտաթուղթերը, Բրէսի Լիսէնէ Պանքային (Ղալաթիա) քով պահ դրուած են։

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է

Բարիզ, Շօսէ Տանթէն, թիւ 66 իր սեպհական տեղին մէջ

Թուրքիոյ համար բնդհ. գործակալութիւն
Կալաթա Գավաճեան խան
Նօ 6, 7, 8, 9

Մասնաճիւղ
Պոլիս, Մանուս Բաշա
Դամանթօ խան Նօ 1 – 2

50—5 Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել Դամանթօ խանի մասնաճիւղը։

ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՐԳՈՍԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՃԻ - ԱՏԱՄՆԱՒՈՃԻ

Կը բուժէ ակոյի ամէն տեսակ դարերի և լինելու հիւանդութիւններ։ Վերիկեան դրութեամբ և կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ փտած ակռաները կը լեցնէ՝ երկար տարիներ առանց ցաւի պիտանելու պայմանաւ։

Ոսկիի և քառչուի վրայ նուրբ և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, բնականին ճիշտ նման։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Բերա, Կ ծ Փողոց, Պէյօ-ի Փարմաք-Դարաբ, Իլբէկ Օղլու արտաքին Թիւ 3։

Երեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը աղքատները ձրի կը դարմանուին։ 10—10

ՏՔԴ. Ց. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Մասնագէտ բժիշկ, մարթի, գազ դիակոն ախտի, արտաց և կանանց ծննդաբերական գործարանները։ Ալեն, հիւանդութեանց

Թիշեալ բժիշկը որ 15 տարի շարունակ պաշտօնավարած է Գալաթասարայի նախանգին հիւանդանոցներուն մէջ, ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները ունեցած տարածուած էին, և որ հինգ տարի չափ ալ Եւրոպայի ամէն կարգի հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած և գործնական փորձեր կրած է, և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ տեղեկատու թիւ ձեռքը բերած, այժմ հաստատած է Բերա, Պէյօղլը Բարմաք գարաբ. թիւ 10 և կիւսէրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պահէճգարաբ Միսքենան ամէն դարաքանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որպէս ալ հինցած ըլլան։

Ուրբաթ օրերը ձրի՝ աղքատները։

50 34

ԷՊՕՆՕՄԻԱ

ԽՆԱՅԻՊ

(EPARGNE-CHANCE)

Ն. ԲԱԲԱՔՕՂԼՈՒ ԵՎ ԾԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

ՊԱՆԳԱՍԸ

ՍՔԱՆՊՕԼՏԱ ՍԻՐՔԷՃԻՏԷ ՔԷՕԲՐԻԼԻ ԽԱՆԸՆՏԱ

ՆՈՒՄԷՐՕ 26

ՍԱՔԸԼԸՐ ՃՐԷԳ ԹԷԷԽԻԹԼԱ ՀԷՐ ՃԻԲՐԻԼ ԻՔՐԱՄԻՏԷԼԻ ՎԷ ՓԱՓԷԼԻ ԹԱՆՎԻԼԱԹ

ՍԱՕՆԹՕ ԻՏԻԼԻՐ, գալէօնլար վէ իսապէթ օլուռան թանվիլաթ

ՍԱՆՍ ՎԷՐԻԼԻՐ էնամ իւղէրինէ ավէ ազ ֆապէլի օլմադ իւզրէ

ԹԱՀԱԿԻՊ ԻՏԻԼԻՐ մէճճանէն պիլճիւմէվ թանվիլաթը խապէթ բուռուզ ԹԱՆԷԿՆԻԿ.

ՍԱՔԸԼԸՐ Իզմիր Հայիրիյէ Սէնայի Ազքթէպի վէ տաբ բուխարթը բիյանգօ պիլէթլերի

ԻԿՈՒՐԹԱՆՕԼՈՒՆԸՐ հարիգէ գարը էպնիյէ վէ ժօպիլեա։

ԻԻԹԱՐ.— Կէրէք բիացմարզ վէ կէրէքսէ վիլայաթը Շանանէ իչին ճիտաի ճէնթիլէրէ ԻՀԹԻՐԱՃ վարտը։ Տօլկուն գօմիսիոն վէրիլիր։ Պու խուսուսա եա աօրուռան ատրոյա եախատ մէգթուգ իլէ Քէօրրիւլիւ խանընտա վագր միւտիրիյէթը ուժումիյէյէ միւրաճաաթ իսթէլ։ 15 —50

ՊԷՕՅԻՐԳ ԷԼՔԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

Իսքանտիոյ, Սուլթան Համամբնցա Թօփալեան խանքն թէքմիլ 2՝ գաբբնցա

Էլպիսէ մաղազաները միմանցառ հէմմա էՀ էսկի վէ էն գիլատ քէսգի էմմիյէթ իթմէյ օլան վէ 1871 սէնէ. ինտէ Թէէսիս օլուռան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէօյիւք էլպիսէ ակբօղիթօր, էսկի նամ ու իւնվանները վէ մէքեանքնը ուլա թէպիլ իթմէթիքէն մատաա, սահիպ վէ միւեսսիսի պու ակֆա պիր գաթ ատա ինզիպատ վէ թէքէմմիւլէ պէզլի դարէթ իսէրէք, Թօփալեան բանքն, ուժամ իքինճի գաթքնը քէնտուսնէ հաստ վէ մաղազաները թէվէտիւ էլէմէ տիր։

1. Օրատա մէվճուտ էլպիսէլերին ուն մատա գումայ վէ պիլիմէլերինի,

2. Գումայլարը մէթանէթ վէ զէրքիթինի,

3. Ֆիյաթլարն զայէթ միւթէտիլ, վէ էվէլերիլի օլմասընը։

Բէյիլուան կէօրէն միւհթէրէմ միւշ թէրիւէրին մէզքիւր մաղազալարրմրզ ատան այրըմայաճագլարընա գավիյէն էմնինդ։

Մէզքիւր մաղազատա էօյլու իւզ բինէ ատ էլպիսէ եարըլմագտա ատր։

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Եկեղեցական եւ լուսանկարչական ամէն տեսակ պիտոյից

Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

14 Բասամ տէր Թիրէկ, Բերա

Մեկ ներկայացուցչ և կոդրանտի Վէսքանսորք և Վէճճեր Բաքներու։ Ոյսարահանչակիրը լուսապոյն և աման։

Ամէն տեսակ լուսանկարչական թուղթեր, էսքամա Վէյլինկրօճ, եւն. ֆրանսական և գերմանական դեղարան, ամէն տեսակ դարձիներ և պիտոյք ֆոթոկրաֆիական ամաթէօներու։

Ճ ֆ հատաքանչ եկեղեցական զանգակներու Գերմանական և ֆրանսական։ Շարթարգել։ Առանձին ելեքտրական և պզտի հնոցներ, ելեքտրական առանձին և գրասենի լապտեր։ դիրամատչելի պատմաներ եկեղեցական զանգակաց Ֆ-թալով և նմոյշ ձրիաբար կը տրուին օրազներու։

Գաւառներու յանձնարարութիւնք ամենայն փութով և ճշդի թեամբ կը կատարուին։ 20—18

ԼԱ ՍԷԶՕՆ

ՄԱՆԻՖԱՔՈՒՐԱՅԻ ՎԱՃԱՌԱՍՈՒՆ

Բէօ Բասամ Բանգիա թիւ 7

Այս վաճառատունն այցելողը վրատաճարար կը գտնէ ընտիր ապրանքներ ծախու ուս չափաւոր գիներով։

Ինչո՞ւ Լա Սէզօն վաճառատունը երնայ ընտիր ապրանքներ ծախել չատ չափաւոր գիներով։

Պատասխանը պարզ է։

1. Վաճառատունը իր ապրանքները կանխիկ կը գնէ և այս պատճառաւ ամէն մէկուն քան մը կը պարտի և ժան կը գնէ։

2. Լա Սէզօն չատ ծախելու համար հաւատա չանով մը իր գոնանայ։ Հետեւաբար Լա Սէզօնի յաճախորդները կրնան հանգիստ և ապահով ըլլալ թէ ընտիր ապրանք պիտի գնեն կարելի եղածին չափ զեղչուած գինով։

36—20

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

Մահկապարէզներու համար «Գիամարզարան» անուն Գերմանական և Ամերիկեան մանկավարժական դրութեամբ շինուած գծագրութեան տետրակներ. ամբողջը 9 տետրակ։

Ներդրանտեղի Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճառաէսի Կ. Քէնիշեան Դրատուն։

Հեղինակ
Խ. ԻՆԿԻԼԻԶԵԱՆ
Ուսուց. Դիպլ., Դեղագր. և
10 – 7 Ձեռ. Աչխատ Թեան

Տպ. Ֆանկրէնեան
Ազգ. Վարժարանում
Գրքերս տարեցաւ
Գրքերս տարեցաւ
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսարանի
Հրամանաւ
Հրատարակեցի
Հրամանաւ
Հրատարակեցի
30-40 տարուց ի վեր
Հրամանաւ
Հրատարակեցի
30-40 տարուց ի վեր
Ֆ. Ֆանկրէնեան
Ազգ. Վարժարանում
Գրքերս տարեցաւ
Գրքերս տարեցաւ
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսարանի